ՆՈՒՄԵՐՈ 1522 — 1882 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 10 ՇԱԲԱԹ — ԱԼԹԱՐՆԱՐ ՄԻՆԻ ՏԱՐԻ

ԹԷՐՃԻՄԱՆԸ ԷՖԷՄԵՐԻՍ

ՄԻՎՈՏՏԸ ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԻ ԻԼՄԻՅԻ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԻ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻՆ ՀԱՄԻ ԵՎ ԵՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԳՆՈՒՄԻ ՑԱԾԱՔԱՐԸ

Մէջխիսէ 20 զրուշան

ՍՈՒԱՄՊՈՒԼ ԻՋԻՒՆ

Պիր ամսէլիք	180 պրշ.
Ալթը այլըգ	90 »
Իկի այլըգ	50 »

ՎԻԼԱՅԷԹԱ ԻՋԻՒՆ

Բօսթա իլէ ֆիլիթալ օրուանցագլար իչիւն

Պիր ամսէլիք	220 պրշ.
Ալթը այլըգ	110 »

20 ԲԱՐԱ

ԻԼԱՆԱՐ ՑԱԾԱՔԱՐԸ

Պէհէր սահիբը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3 ինանի սահիֆէսէ	5 պրշ.
Գիւնլիւք սահիֆէսէ	2 »

ԻՄԹԱՐ. Պանդա, Շիրքէթի վէ ու�մուրը սարրաֆիկլէրէ ոչիւն իլանաթ.

2 վէ 3 իւնլիւք սահիֆէսէսէ	6 պրշ.
Գիւնլիւք սահիֆէսէ	4 »

Զիյատէ միւտատէթ իչիւն իլանաթա այրը բագարլըգ օրուր։

Մէվսիմը նաֆիսյա տարիր ամէնտէր մէհմանէն գապուլ օրտանցագ վէ տէրճ օրտանական էվրագ իչատէ օրտանցայացագ տըր։

20 ԿՈՊԵԿ

Իսարէխանէսի վէ մամիպատը, Մամանօլուս Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զաղթիկէ սոդաղը քէօշէսինտէ նումիրո 3ում տիր։ — Կազէթանըն ումուրը իսարէ վէ թաշրիրիկէսինէ այնա քեամֆիֆի մէվսիմ հագգընա, Միւտիրի կազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեան միւրաճաաթ օրտանցագը կիպի, քեամֆիֆէ մէքեամիրլիյին տարի անրն նամրնա կէօնաէրիլմէ իգթիրա իսէր։

ԿԻՒՆԷԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՄԸՍԸՐԻ

Խէդիվարությունէն տարքր. 16 սեպտ. Թարիխիյլէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆ կէօրէ, Գահիրէտէ իբի շէյխ Թահթը Թէվֆիքի ա-ղընմշլար տըր։ Խէդիվէտէ տարի էվգաֆ Նազրը Հասան բաշա իլէ Եուսուֆ վէ պահրիյէ միւթէշարը Քէմալ բաշալար տէրաէթ օրտանմուշլար տըր։ Ափ-ֆէրտէն պուլունան քեամֆիֆի զապթնան տարի թէվֆիքի օրտանացագլար տըր։

—

Մըսրը իլէ Տէրսաատէթ պէյ-նինտէքի թէլէկրաֆ մուխապէ-բաթը Ալիշ նամ մահալէ գատար օրտա, անտէն էօթէսինտէ հէմ թէլէր վէ հէմ տիրէքլէր թախ-իիպ օրտանմուշ պուլունտըղը ճի-հէթլէ, մուխապէրաթ պիթթապ վուգու պուլամայոր իմիշ։

—

Իմբրն Էյոբէոտ պէր վէճհը ամի օգունմուշ տըր։

«Արապէնին՝ հագգընտա լութֆ իլէ մուամէլէ օրտանացագընա պիր իւմիտ եէրի վար իսէ, օ տա՝ մա-լիք օլտըղը պիզճիւմէ էվրագը թէպիմ թիմէսկլէ միւմքին օր-պիլիր։ Զաթէն ինկիլիզէրին է-լինէ պիր թանգրմ էվրագ կէշմիշ վէ տահնի՝ էվրագը տարի մէվճուտ օլտըղը մէմուշ օր-մաղա, Արապի՝ էվրագը մեզ-քիւրէյի թէսլիմէ տավէթ օրտ-նացագ տըր։

«Զէրի կազէթասը՝ Արապէնին, թէվֆիքինտէն պէրու քէնտիյի սերխօշլըղա վէրմիկինի եազմըշ իսէ տէ, պունուն տալը օրմասրը բէք գօրայ անրաշրրպիկիր։ դիրա Արապի՝ շիմտի թէքմիլ ազ ու զիհնինէ մանիք օրմագ արզուսը-նա պուլունտրը չու սրրատտա իչի իչմէք իսթէմէտիկինտէն պաշդա, զաթէն քէնտիյի սեր-խօշլըղա վէրմէք իսթէսէ պիրէ, թահթը թէվֆիքտէ պուլունտը-ղընտան, նէզտինտէ պուլունան մուհաֆիզլար գոյ վերմէյէքէ-լեր տիր։»

Քէզա մէզքիւր կազէթանըն պէյանընա կէօրէ, Արապէնին րէֆիկլէրի՝ պաղը չէյխլերէ ա-լէթ օրտուգտրընը, վէ Արա-պի քէնտի մէմուրիյէթինի պա-շա չըգարամասրը թագտիրտէ մէրգուման չէյխլերին նու-ֆուզ ու թէսէլերի այտէսինտէ Ա-րապկէտ խալէֆլէր զուհուր իտէ-ճէկինի պէյան իսթիշլեր տիր։

—

Պունտան պիր ամէնէ գատար մուգատտէմ խրիսիին նիմ բէսմի մէմուրը արֆիթրյլա Ֆ.միրկէն տարրյընտա իգամէթ իսէն Մը-սրրը Սապէի բաշա՝ պու քէրրէ եէնիտէն Մըսրա չալրրըմշ օր-մաղա, միւշարիէյ՝ էվվէլբի ագ-շամ՝ խրէվէնէ վաբորը.յա խքէն-տերկյէյ միւթէվճճիհէն Տէր-սաատէթտէն հարէքէթ իլէմիշ տիր։ Բաշի միւշարիէյ՝ Խրտի-վին նէզտինտէ պէյիր պիր մէ-մուրիյէթ թաեին օրնացագ ի-միշ։

—

Վէֆրն պէեանընա կէօրէ, Մը-սրտա պաղը պէդիմ.ք իւլէմա՝ Արապէնին թավը ու հարէքէթի չէրիաթա մուվաֆրգ օրմասրը հագգընտա պաղը քիթապ վէ ռիսալէլեր թէէլիֆ իտէրէք Լվ-ռօբայա իրսալ էյլէմէքտէ իմիշ-լեր։

—

Լէնրընէյտա կազէթասընըն պէ-յանընա կէօրէ, Արապի՝ թէլ-էլ-Քէպիրտէ տարի ինկիլիզլերի եէնտիշ օրտուղունա տարիր էսկի եարանլարը կիպի պիր եարան տահա Գահիրէ էհալիսինէ եութ-տուրմուշ օրտուղունան, Արա-պինին Գահիրէյէ կէլտիյինի ի-չ՝ատէն էհալի՝ ամիրալ Սէյմուրը պաշընը տարի պէրապէր կէթիր-ադիյինէ տարիր զուհուր իտէն պիր շայիա իւզէրինէ չիտատէթը ին-թիզարտէ պուլունմուշ տըր։ Մը-սրը էհալիսի ժէնէրալ Ուրլլայի թանրմատգլարընտան, ինկիլիզ ասքէրներին պաշ գօմանտանը հա-լա ամիրալ Սէյմուր օրտուղունա իթիգատ իմիշէք իմիշլեր։ Հալ պու քի, Արապէնին եարը-նդզ օրարագ ավտէթ իթտիյի կէօրիւիւպ, մնպղուպկէթի տա-խի թէհգագուգ իտինճէ, էհա-լի քէնտիսինի քիւֆր ու հագա-րէթլէ թաշլամայա պաշլամըշլար տըր։

—

ԹԷԼ-ԷԼ-ՔԷՊԻՐ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

Մըսրրտա պուլունան ինկիլիզ օրատուսունուն պաշ գօմանտանը ժէնէրալ Ուրլլայի թարաֆընտան մուհարէպէլ ճէսիմէի մէզքիւրէ հագգընտա պաղը թափպուլթը հավի ինկիլիթերրայա քէշիտ օ-լունան ախիտէքի թէլէկրաֆը՝ էհէմմիյէթինէ մէպնի պէրվէճհը զկյր թերճէմէ վէ նագլ իտէրիզ։

Իսմայիլիյէ 13 սեպտ. — Տիւն ագշամ Գասասինտէն օրտույու գալտրըրտմ։ Սապահրն ալտիր-սատթ պիր պուշուղընա ատզրու-պիր թէրէտտ գօնտուգտան սոնրա, սիւվարի տախլ օլտուղը հալ-տէ 20000 մունթազամ ասքէր վէ 70 թօր վէ 6000 Պէտէվի վէ սա-իրէ իլէ Արապի թարաֆընտան մուհաֆազա օրունան խթիհ.քեա-մանը ճէսիմէ վէ գավիյէյէ եա-նի թէլ-էլ-Քէպիրէ տոզրու հա-րէքէթ իթտիմ։

Պէնիմ գուվվէթիմ 11000 ռիյա-տէ վէ 2000 սիւվարի իլէ 60 թօր-տան իպարէթ իտի։ Պէյլէ միւա-թահ.քեմ պիր մէվգէյէ կիւնահուզ վազթը հիւճիւմ օրունտուզու հալտէ զայիաթը քիւլլիյէ մու-ճիպ օլաճաղընտան ։ չափագտան եվվէլ հիւճիւմէ գարար վերիպ ։ գօնաղըմիզ օլան մահալ իլէ տիւշ-մէն մէվգիի արասընտա պուլու-նան 6 միլ մէսաֆէյի կէճէլէյին գաթ իթտիմ։

Սիւվարիւէր իլէ իբի պտթարա-եա սիւվարի թօքճուլարը՝ սաղ ճէնահրմտա օրտրգլարը հալտէ ։ շափագ վագթընտա տիւշմէնին խաթթը ըրճաթընը գաթ իթ-մէյէ էմի ալմըշլար իտի։ Սոլ ճէ-նահրմտա ժէնէրալ Կրահամ գօ-մանտասընտա պիրինճի ֆրգանըն իբքինճի լիվալար իլէրիտէ մէվճուտ օլաւ։ Տիւդ տը Գօնօթ գօման-տասընտա խապտա ասքերի քէն-տիսինէ մուալենէթ իտիյօր իտի։ Սօլտա 7 պաթարեա եանի 42 թօր՝ լիվաի մէզքիւրէ իմտատ ի-տիյօր իտի։ Սագչա իբքինճի ֆըր-գասը տախի էօն թարաֆտա օ-ղուա։ Հինտ ասքերի տէ թաթը սու գանալընին ճէնուպ թարա-ֆընտա։ վէպահրկյէ ասքերի տէ-միր եօլարտա իտի։

Այայլար տիւշմէն խթիհ.քեամը լարընա տուխուլ իչիւն ֆէվգէլա-տէ միւսապէդա իթտիքլէրին-տէն։ ճիւմլէսի տախի տօզրու-տան տաղրայա խթիհ.քեամլար իւզէրինէ եէրիւտիւլէր։ Պահու-սուս իրլանտա աղայը հիւճումտ կէօսթէրտիյի չէվգ ու ղայրէթլէ վէ տիւշմէն իլէ պօզաղ պօզաղա մուհարեպէ իլէ քէսպլը թէմէյ-յուղ իմիշ տիր։

Տիւշմէն խթիհ.քեամլարը վէ օրտուկեահլարը քիւլլէն գապ-թրմըզա կէշմիշ տիր։ Զապթ օ-լունան թօքլարը մրգտարընը հե-նուզ թահգիգ իտէմէտիմ։ ֆու-գաթ բէք չօգ տըր։ Պիր գաչ շրմէնտրֆեր գաթարընը վէ քիւլլիյէթլի մուհիմմաթ վէ էր-զագ տախի էլէ կէչիրիլմիշ տիր։

Տիւշմէն պինտեր իլէ ֆիրտա չիմտապ իտուզ, սիւվարիլէրիմի-զին հիւճիւմի իւզէրինէ տիրահ-լարընը տախի թէրք իթտիշլեր տիր։ Զայիաթընը քիւլլիյէթլի տիր։ ժէնէրալ Ուրլիս խաֆիֆճէ եարալանմըշ տըր։

(ժէնէրալ Ուրլլայի՝ պուրատա մէճրուհլարը պէյան իթտիքանէն սոնրա պէրվէճհը զկյր՝ տէվամ իթմիշ տիր։)

Պու մուհարեպէյէ տարիր իլէ-բիտտ թաթանթաթ վերիրմ։ Ասքէրիմիզին հարէքէթի սուրէթը մանթլուպէտէ իտի։

Սիւվարի ասքէրի Պէլպէիսէ տօզրու եէրիւյօր։ Հինտ ասքե-րի Զակազիկէ հարէքէթ իտիպ ։ Մգօչիա ասքէրի տախի մուսա-խարէն կէօնտրիլէճէք տիր։

Արապի հայվան իլէ Զակազիկէ տօզրու ֆիրար իլէմիշ տիր։

Կէչէն ճումտա իրթէսի կիւնի Մըսրըլըլարը Գասասինէ հիւ-ճիւմէրինտէ ։ գօմանտանլարը Ըէչիտ բաշա այաղընտան վէ Ալի Ֆէհմի բաշա գօյլունան մէճրուհ օրմուշլար տըր։»

Թիւրքիա իլէ Եունան հուտուտ միւնազասասը նէ հայտէ իտի իպէ եենէ օհալատ տիր։ Եունան սէֆիր-ի Մ. Գունտուրիսի՝ Խարիճէյէ նազրը Սախտ բաշա հաղրէթլե-րինին կէչէն տայր կիւնիւ քէն-տիսինէ իթտիկի թէքլիֆ իւզ-րինէ, հիւքիւմէթը մէթպուտտան թարիխթը ճէտտատ թա-լէպ իլէմիշ տիր։ Կէօրիւնիյէտ սեֆիրը միւշարիէյէյին միւնթա-զը օլտըղը թարիխթա միւրուտ իմմէմիշ տիր, գնրա տիւնքի կիւն Պապը Ալիստ պիր իճթիմա ագտ օրունացագ իլէն, իճթիմաի մէզ-քիւրը վագթը ախէրէ թաստիգ գէլլենմըշ տըր։ Եունան գապին-թօքտան, Տէրսաատէթ սեֆիրինէ թարիխթը վերմէյի կէճիքտիր-մէսինտէն ֆարզ օրունապիլիր քի, Եունանիսթանի պու պատտէ պիր սիւֆէրա գօնֆէրանը իճթիճաը ֆիքքինէ զահիպ օրմագտա տըր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տիւնքի կիւն տուէլը մուազ-զամա սէֆարէթլերի պաշ թէր-ճէմանլարը Պապը Ալիսէ կիտէ-րէք։ խարիճիյէ նազրը Սախտ բաշա հաղրէթլերի իլէ միւլա-գաթ իթմիշլեր տիր։

—Սէնդ ճէյ-ն նամ ինկիլիզ կազէ-թասընըն ալտիր։ 12 սեպտեմբեր թարիխի նէսրսինտէ պէրվէճ-հը ամի եազըլմըշ տըր։

«Տույունը Ուսմանիյէի Օսմանի-յէնին ֆաղղլերի թէէտիյէսինէ եարըն (բուսիր սեպտ. 1) պէտ օ-լունացագ տըր։ Ֆագաթ թէէ-տիյէ զէմանը հուլուլ իմտիքճէ։ էքսէր ասկարը թահվիլաթ ֆա-իզ ալմագ իւզրէ միւրաճաաթ իթմէմէքտէ տիրլէր։ Ֆագիզլերին պէտելի 1885 սէնէսինէ գատար ասկարը թահվիլաթ իչիւն հրգզ օրունացագ տըր։ Թահվիլաթ ա-հիվալերի միւպատէէ չէրբաթի-նէն թայինինէ ինկիլիզար իյէ մէք-ամ տիրլեր։ Շիմտիլիք թահվիլա-թը էճնէպկյէ սահասալընը լօնտ-բատաքի մէճլիսի Իւրբատա պուլունան տիկեր համիրլեր իլէ մի-ւպատէէ չէրբաթի էյլեմիսինէ մուամաֆնագ ամա չայրանագ տըր։»

Պու կիւնքի վէֆրատա ամիտէքի ֆէզգրա օգունմուշ տըր։

«Էվգաֆը Հիւմայուն նէզարէ-թի թարաֆընտան պաղը միւսագ-գաֆաթ (էպնիյէ) վէ միւթէ-զալլաթ (արապի) մահկիպ տէնի-լերէք ֆիւրուխթ իտիրտիկի վէ համիթա պաղը միւսագդաֆաթ վէ միւթէզալլաթը մէվզուֆէնին սահիպլերիյէ նէզարէթ արաբն-տա միւթէքէվվին տավալարտա պիտայէթէն լահզգ օրտն հիւ-քամ իւզէրինէ սահիպլերին հագգ խթիյնտի ու թէմիթլերի պաղը օյարը հալտէ ։ թէնֆիզը հիւ-մը իրտամ գալգէզըլըրը ։ վէ էդ-ճիւմէ Պէյիւ.ք առտ միւթէպ-ըանտան բարա Լամնրբինինի նամ զաթրն թահթը թէտարուֆ-ինտա պուլունան պաղը ագա-րաթ հագգընտա պու եօլտա հագգարզ մուամէլաթտա պուլու-նըրըզը։ վէ հոթթաա ագարաթը մէդպուրէ։ միյանընտա միւրը պրրի պիրէ մէվճուտ խուռուկ չա-յանը վիւսուդ էհլը վուգուֆտան իսթիհսապար օրունմուշ ։ վէ պէյլէ մուամէլաթ էսասէն մուղայիրը նիզամ օրտուգտան պաղա, միւ-թէրիլէրե տախի պիր պէլաի տավա սամմադ ամիմ.ք օրտա ։ չինքի զիիլեէա (սահիպլի) իւզ-ըրինէ իգնամէ խորմա.ք լընգրմ կէ-լէն տավտարտա պիտարէ միւ-թէրիլէր հէտեֆը սէհամը տտա-ա ենրա օրտանացագլարընա մէպնի, խուլգը ագչէսիյէ գարարա կի-րիթթար իթմէ.ք նէքֆճէսի հա-արլ օրտանցը տէրքեար պուլուն-մուշ օրմագտա ։ պու պատտէ նէ-զարէթը ճէլիլէնինա վէ ուսմանէն հիւքիւմէթը Մէնկիէնին նազարը տրգգաթ վէ հիմմէթլերինի տա-վէմ իտէրիզ։ Մահկիւտթ վէ վագթա տիտ միամէլաթ եար-ու տրեարլն հագգըմպտա էն-վան իթիրազաթընը տավէթ վէ միւ.ջիմիզտէ ագարաթա իթի-պրրրզըզը մուճիպ օյարագ իհ-տասը էնվան մանզարաթ իթմէ.ք-տէ իքէն ։ պիր տէ պէյլէ սաա-խմ իմտաթ իլէ թէզեիտտ մա-զարաթ խրիմէսի տօզրուտուն ն-ըէվա տըր։»

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Ամէրիկա Հավա գօմբանիսը Բրու-ֆէնտան մանրամասրը Ռեպլիզ օրտա Շեբէյոֆտ ոզբ։

Իսքենտերիյէ 21 սեպտ.

Ցամանհուրտա 3 խրիսթիյան գաթլ օլունտըղը մուհագագ տըր։

Պէնհա վէ Թանթատա գարը-ղզրգրար զուհուր իթմիշ տիր։

Ցունիս պաշնատ Իսքենտերիյէ-տէ վուգու պուլան թատատիյաթ-տա զիմէտիսալ օլանպարը մուհա-քէմէ իչիւն խրսիվին էմրի իլէ պիր մահքէմէ թէշքիլ օրուն-մուշ տրը։ Մըսրրըն սահր մահալլէ-րինտէ իճրա օրունան ճինայէթ-լերին ֆիրլերինի պաշգա պիր մահ.քէմէնին մուհաքէմէ իթմէ-սինէ գարար վերիրմիշ տիր։

Իսմմիրնա 21 սեպտ.

Սեպտեմբերին 11ինտէն 20սինէ գատար Սիւվէյշ գանալընտան 80 սէֆինէ մուրուր իտուպ 1,740,000 ֆրանգ հասրլաթ վագը օրմուշ տրը։

Լօնտրա 21 սեպտ.

Մրսրը մէսալիհինին հալ ու թէսվիյէսի իչիւն պիր գօնֆէ-րանս իճթիմանընա զայրը միւ-թէմիլ նազարը.յա պագըլմագտա տրը։

Գօնթ Կրանվիլ՝ Թունուգտա պիր խասա իմթիյազաթը(գարիթիւ-լասիօն) ֆէսթինէ տարիր օլան Ֆը-րանսա բօլիթիգ ադամը իլթիգամ իթմէլէրի իչիւն մէմպիքը էճնէ-պկյէտ մուգիմ ինկիլիզ սէֆիր-լէրինէ էմր կէօնտէրմիշ տիր։

Իսքենտերիյէ 21 սեպտ.

Ցունիս 11 գէրրկինարը էնտա-սընտա Իսքենտերիյէ բօլիս միւ-տիրի պուալունան Սահա պէյ թէվֆիֆ վէ մահկոլուս իսրիմիշ տիր։

Բէթէրսպուրգ 21 սեպտ.

Ժուրնալ դը Սէն Բէթէրսպուրկ կա-զէթասը՝ Մըսրը մէսէլէսինէն, էվ-ռօբանին միզաքէսինէ սեպահի-յէթի օրան պիր մէսէլէ օլտու-ղընը իլթիգամ իտէ յօր։

Բօսֆոր 21 սեպտ.

Տիմէսթամտա պուլունան 3 մի-բաղպարտան պիրի եանի Ապ-տէլլայ պէյ թէպիմ օրմայօր։

(Մեպսե 19 թարիխի թէլէկ-րաֆտա եալընըզ Տիմէսթամ հո-ֆէյնէ՝ արրը իթտաթ իթմէ-սինտէն պահա օրունմուշ տրը։)

ՃԷմիլէ գալէսի թէպիմ օրմուշ տրը։

Ադանա Ռ-Ռէ

Լօնտրա 21 սեպտ.

ժէնէրալ Ուրլլայի ՃէմիլԷ գա-լէսինին թէպիմ օրունմասընը գօ-մանդանընա թէբիի ինկիլիզլար։ ՃէվՃալը ըէտտ վերիլմայի թագ-տիրտէ ։ ժէնէրալ Ուրլլայի իլէ ա-մրալ Սէյմուր՝ ի.բի գրթա ղըրհ-լը մուավէնէթ իլէ մահալը մեզ-քիւրու թօքա թուրթմայա գա-բար վերմիշլէք տիր։

Ասի ըէիսլէրինի մուհաքէմէ ի-տէն տիվանը հարալարտա ինկի-լիզ պէյիւ.ք գապիթլերի տախի պուրանացագլար տըր։

Արապի չիտատէթի իսհալա միւպէթէա օրմուշ տրը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Տիւնքի կիւն Մայր Եկեղեցիէ Միլլէթ մէճլիսի ումումի ղոմիր-լեան Գէր. Ֆ. Մատթէոս Արբազանը Նախագահութիւնը վէ Տօքթօր Փիր-եաքեան էֆէնտիին Ատենապետու-թիւնը թահթընտա գանիսի իթթիսա իտէրէք ։ 43 երեսփոխան հաղը պու-լունմուշ տրը։

Վարչական խորհուրդա ինթիխապ օրունացագ ալալար իչիւն կէչէն ըէյ վէ գուրալարը ատտի 55 է պալղ օրմագտա իտի։

Մէճլիս Դիւան թարաֆընտան սատի Հատ քիւչատ օրունուպ, Եվ-վէլա էսքի զապթնամէլէրին թասդի մէսէլէսկլէ իչիւն պիր գօ-միսիա իթթիղատ զայրը միւ-թէմիլ նազարը.յա պագըլմագտա տրը։

Գօնթ Կրանվիլ՝ Թունուգտա պիր խասա իմթիյազաթը(գարիթիւ-լասիօն) ֆէսթինէ տարիր օլան Ֆը-րանսա բօլիթիգ ադամը իլթիգամ իթմէլէրի իչիւն մէմպիքը էճնէ-պկյէտ մուգիմ ինկիլիզ սէֆիր-լէրինէ էմր կէօնտէրմիշ տիր։

Իսքենտերիյէ 21 սեպտ.

Ցունիս 11 գէրրկինարը էնտա-սընտա Իսքենտերիյէ բօլիս միւ-տիրի պուալունան Սահա պէյ թէվֆիֆ վէ մահկոլուս իսրիմիշ տիր։

Բէթէրսպուրգ 21 սեպտ.

ժուրնալ դը Սէն Բէթէրսպուրկ կա-զէթասը՝ Մըսրը մէսէլէսինէն, էվ-ռօբանին միզաքէսինէ սեպահի-յէթի օրան պիր մէսէլէ օլտու-ղընը իլթիգամ իտէ յօր։

Բօսֆոր 21 սեպտ.

Տիմէսթամտա պուլունան 3 մի-բաղպարտան պիրի եանի Ապ-տէլլայ պէյ թէպիմ օրմայօր։

(Մեպսե 19 թարիխի թէլէկ-րաֆտա եալընըզ Տիմէսթամ հո-ֆէյնէ՝ արրը իթտաթ իթմէ-սինտէն պահա օրունմուշ տրը։)

ՃԷմիլէ գալէսի թէպիմ օրմուշ տրը։

Ադանա Ռ-Ռէ

Լօնտրա 21 սեպտ.

ժէնէրալ Ուրլլայի ՃէմիլԷ գա-լէսինին թէպիմ օրունմասընը գօ-մանդանընա թէբիի ինկիլիզլար։ ՃէվՃալը ըէտտ վերիլմայի թագ-տիրտէ ։ ժէնէրալ Ուրլլայի իլէ ա-մրալ Սէյմուր՝ ի.բի գրթա ղըրհ-լը մուավէնէթ իլէ մահալը մեզ-քիւրու թօքա թուրթմայա գա-բար վերմիշլէք տիր։

Ասի ըէիսլէրինի մուհաքէմէ ի-տէն տիվանը հարալարտա ինկի-լիզ պէյիւ.ք գապիթլերի տախի պուրանացագլար տըր։

Արապի չիտատէթի իսհալա միւպէթէա օրմուշ տրը։

Ադանա Երեսփոխան

1882 սեպ. 7 Մ. Գ. Աւետեան

Դիւան՝ պու մէսէլէյէ կիրիշմէքտա-զին Վարչական խորհուրդ ինթիխա-պընը իճրա իթմէք իսթէսինինտէն, մէճլիսէ պիր ազ թամիլ իթտիրմիշ տիր։

Իչպու թամիլ ու խթիրահաթ էս-նասընտա գուրա մուամէլաթը իճրա օրունարագ, ամիտէքի զէվամ՝ Վար-չական խորհուրդն գալան տէօրթ ադալըզընա ինթիխապ օրունմուշլար տիր։

Սերվիչէն էֆ. 39 ռեյ

Մանուկեան Սենեքերիմ էֆ. 38 ռեյ

Սեթեան Միհրան էֆ. 31 ռեյ

Մէրեէմ-Գուլի Աղէքս. էֆ. 30 ռեյ։

Դիւան՝ թէնէֆիւսէ չէքիլմիշ օ-լան Երեսփոխանները տավէթ իսէ-րէք, Վարչական խորհուրդն եէնի ադալարընընն էսամիսինի թագտիր իթ-միշ, վէ թաստիգ իթտիքտէն սոնը-րա, ադամ մուամիլէյհիւմի մէմուրը-յէթլերինէ տավէթ իթմէյի Բաթրիգ վէքիլի Բուսճուգլեան Գեր. Տ. Գէորգ Ե. վարդապետ թավսիյէ էյլէմիշ տիր։

Պունու միւթէագբպէն Ավքսանեան էֆէնտինին թէքլիֆի թահթը միւ-զաքէրէյէ ալընարագ, լէհ վէ ալէհ էրէյիճէ միւսաֆասա օրունտրգտան սոնրա, եէնի Վարչութիւնն Բաթ-րիգ մէսէլէսինէ տարիր կէթիրէճէկի թէքլիֆէ գատար թէէխիր օրունմա-սընա գարար վերիրմիշ տիր։

Պատէհու Դիւան՝ պիր թարաֆ-տան լահզգ Արօնային Ատենան մէ-մուրկէթինտ տէվամ իթմէսինի վէ տիկէր թարաֆտան եէնի Արօնային Ատենանն ճէտվէլը էսամիսինի թան-զիմ իթմէք իւզրէ Համագումար ժո-ղով ադտ իտիլմէսի իչիւն լայրմ կէ-լէնէրէ թափմամի վերիրմէսինի պէ-եան իթմիշ տիր։

Օն պէշ կիւնանէն ենէ իճթիմա իթմէք իւզրէ մէճլիս սահթ 6 պու-շուգտա տաղրմըշ տրը։

ՄԸՍԸՐ

Խաքէնտէրիյէտ վագը Բամէ ըսթասիոնընտան ալափը. սեպտ. 15 թարիխկէ խուսուսի օլարագ թարաքմըզա կէօնտէրիլէն աթիոտէքի շայանը տըգդաթ մալիմաթ պէրվէճը գկայ տէրճ ու նէր օլունուր։

Ինկիլիզլէրին Թէլ-էլ-Քէպիրտէ իճրա էթտիքլէրի ազիմ ֆիւթուհաթը շիւբհէսիզ Թէլէկրաֆլար-ա խապէր ալմըշընըզ իսկ տէ, պէնիմ վէրէճէկիմհավատիսաթը տախի էքսէրիսի ֆիւթուհաթը մէգքիւրէյէ ախտ տիր։ զիրա ալաֆրանկա սեպտեմբերին 13ինճի սաադահրը իսմաիլիատան ալափը. 12 սեպտ. թարիխկէ ալտըրմըզ պիր Թէլէկրաֆ՝ 20 տագդա զաքֆընտա Թէլ-էլ-Քէպիրին ինկիլիզ ասքերի թարաֆընտան զապթ օլունտըրը վէ 40 թօբ իլէ 1700 էսիր ալընտըրը խապէր վէրմիշ տիր։ Պու հավատիս Խաքէնտէրիյէյէ տաղրլարդա, շէհր էյնտէքի ումումի ճէհալի իլէ պօրատա պուլունան թիճճարանը միթէպէքան գալէմէ նագլ ու թարիֆի զայրը միմքին պիր մէճէրրէթ ու շանլիմանի հրա իտոզա ֆբէք չգ գկայֆէթէր քէշիտ վէ էյլէնճէլէր իճրա էթմիշլէր, վէ սօգագլարտա հոբբա պաղրըշըզ, ֆարը կէճէյէ գատար ոօնանմալար իճրա օլունուշ վէ «եաշաքն Ինկիլիզ ասքերլէրի» սեպտալրը ասիմանէ գատար չըգմըշ տըր։ Իմոի տեյէպկիլիրիմ՝ քի ազ վագիտա Ինկիլիզ ասքերի՝ Արապէնին Թէքմիլ գուվվէթինի մահվ իտտուպ քէնտինի պիլէ տաղ տաղ էլէ կէչիրէճէքլէր տիր։ (1) Վէ էթտիքլէրի սօն տէրէճէ ղայրէթ տէ պու տըր։

Կէչէն կիւն Արապի թարաֆտարանընտան օլուպ Ինկիլիզլէր էլինէ էսիր տիւշմիշ օլան 2 եիզապը իլէ պիր գօլ ազատը՝ ժէնէրալ Ուոլն էօնիւնէ կէթիրիլիպ, պունլար՝ Արապէնին գուվվէթ ասքերիյէսի նէ մրգտարան իպարէթ օլարքընը սուրէթը մուֆասալէտտ նագլ էթտիքլէրինտէ, պէն տախի օրատա հաղրը պուլունմադա իտիմ։

(1) Պու մէքթուպ սեպտեմբեր 15 թարիխկէ կէօնտէրիլմիշ օլտուղընտան, Արապէնին հէնուզ թոթուլմամըշ օլտուղընը իսմա պէյան էթմէքտէ իսկ տէ, Արապէնին Ինկիլիզլէր թարաֆընտան էսիր թութըլմըշը վէ հաթթա մուհաքէմէ օլունմադ իւզրէ Իսքէնտէրիյէյէ կէթիրիլտիկի կէրէք թէլեկրաֆլար վէ կէրէք տաքր հավատիսլէրլէ պունտան ագտէմ դարիուրմըզա գիտիրմիշիզ տիր։

Թ. Է.

Դաֆրտաուրտաքի օրտու թուլապա բաշանընը թահթը գօմանտասընտա օլուպ, օրտուի մէդքիւր 3 թապուրա միւնդասէմ պուլունմադտա, վէ պիրինճի վէ իքինճի թապուրլարը Մուսթաֆա պէյ Ապտիլ Բահման վէ Իսչիւնճիւ թապուրը խալիլ պէյ Գամէլ գօմանտա իթմէքտէ իմիշլէր։

Մարիութտաքի ասքէր տախի պիր օրտուտան իպարէթ օլուպ, օրտուի մէդքիւր Ալի-պէյ էլ Բութտինին թահթը գօմանտասընտա պուլունմադտա իմիշ։

Քէզա Ապուքիրտէքի օրտու 2 թապուրտան իպարէթ օլուպ, օրտուի մէդքիւր՝ Խուրշիտ բաշա թահիրին գօմանտա իթմէքտէ օլարքը կիպի։ Սալահիյէտ պուլունան պիր թապուր ասքէր տէ Մահմուտ բաշա Էլ-Սամլինին գկյը գօմանտասընտա վէ Արապի իլէ օրտուսը տա Թէլ-էլ-Քէպիրտէ պուլունմադտա իմիշլէր։

Պաշտէ գիքը օլունան 3 էսիրլէր՝ պունլարը նագլ իթտիքտէն սօնրա չէօյլէճէ իլավի կիւֆթար կյէմիշլէր տիր։

«Ինկիլիզ ասաքիրինէ թէքմիլ եօլարը կէօսթէրիպ անլէրէ բէհպէր օլմայա վէ Արապէնին պուլունարը մէվգէյի խապէր վէրմէյէ հաղրըզ, վէ պունտան մատտա չու Արապէնին էլինտէն պիրի վէ վաթանըմըզը խէլտա իթմէյէ կէլէն Ինկիլիզլէրէ պէյանը մանդուպկյէթ վէ արզը Թէշէքքիւր իտէրիզ։» ԺԷՆԷրալ Ուտ՝ պու իւչ էսկրի քէմալը իլթիֆաթա պիր այրը օտայա կէօթիւրտի, վէ անլէրէ միւքէմմէլ պիր զկյաֆէթ քէշիտ իթտի։ Սանրա պէն այրճա անլէրէ կէօրիւշիւպ աթիտէքի հավատիսաթը ալապիլտիմ։

Արապի թէքմիլ Մըսըրտա վէ քէնտի գիյը իգթիտար ու հիքիմէթինէ կէչիրմիշ օլարքը պիլճիմէ պիլատ ու մէմալիքտէ պուլունան էհալիյէ «հուրբա, Արապի չօգ եաշա՛սըն» իպարէսինի ճէպը իլէ սօգագլարտա պաղրըթմադտա, վէ պու էմրէ ինդէյատ ու միւթավաթ իթմէյիպ խիլաֆը վագը հարէքէթ ի-տէնդերի տագիդասընտա գուրչտա տիզտիրմէքտէ իմիշ։

Մահմուտ Ֆէհմի բաշա Ինկիլիզլէր թարաֆընտան էսիր ըգուքթուլարը կիւնիս, Արապի՝ կէօյա բաշի մումալէյէտին մուհարէպէտ տկյն ու մէղհէպ իչիւն գանընը տէօքիւպ չէհիտ օլարքընա թէքմիլ ասաքիրինի ինանարըմըզ, վէ օրտու իչինտէ Մահմուտ Ֆէհմի բաշանըն բուհը իչիւն տուվալէր օգունմուշ տըր։ Զավալը Ֆէհմի իսկ՝ վէֆաթ իթմիշ օլմայը, Խաքէնտէրիյէտէ զապթիյէտէ եան կէլմիշ օթուրույօր։ Մէրգուման Մըսըր էսիրլէրինին պէյանընա կէօրէ, Մըսըր ասաքիրինին չէքտիկի սրգընթարլար տիլ իլէ թարիֆ օլունմադ տէրէճէտէ իմիշ։

Պու էսիրլէրէ տահա տիկէր պիր թագըմ չէյլէր իւզէրինէ կէօրիւշմիշ իսէմ տէ, արթըգ հավատիսաթը մէգքիւրէյի կէլէճէք բօսթա իլէ թաֆսիլճէճ թարաքընըզա կէօնտէրիրիմ։

Ցիւնէքի կիւն մահուտ ֆէլլահ Եուսուֆ Սահլիպի Ինկիլիզ հիքիմէթինին էլինէ էսիր տիւշուպ, պու ֆէլլահ՝ յունիս 11 վագասընտա զիմէտիսալ օլան ելսթիլլաճը սէրքէրտէլէրտէն պիրի օլուպ, հաթթա պու կիւնքի կիւն մէրգում Եուսուֆ Սահլիպի նամ զաիմ ֆէլլահէն 15 գատար խրիսթիյան գամէլ վէ քէզա թիճճարանը միթէպէքանտէն Նիգօլաս Ֆիրեադօրլըյը տա թէլեֆ իթտիկինի 20 քիշիյի միթճավուզ շահիս իգդար ու խապաթ իթմէքտէտիրլէր։ Պու գանը ֆէլլահէն մուհաքէմէի պու կիւն բույրէթ օլունուպ պիր դաշ կիւնէ գատար տա կյճապը իճրա իտիլճէճէք տիր։

Բամիլտէ ֆէլլահլարըն խրիսթիանլարտան աչրըրդալարը պիլճիմէ էշէտի կիրանպէհա վէ էմվալը միթէնէվվիյէի սահրե զապթիյէ միֆեթթիրի Լաթիֆ էֆֆադադ մարիֆէթլիյէ հէր կիւն օրթայա չըգարըրլը, եշտի մէզքիւրե բօլսե թէպլիմ օլունմադտա վէ պատէհու օրատան տա ասհապը եէտինէ իտտէ իտիլմէքտէ տիր։

Ցօղրուսու Լաթիֆ էֆֆէնին իշկիզարլարը վէ պու կիւնէ գատար ուումի խրիսթիյանլարա եթտիկի էյլիքլէր ունուրլաճադ նէվկինտէն օլմայը, հաթթա թէքմիլ կազէթալար էֆէնտիի մումտիլէյհին իսմինի պիհագդը շայանը մէտհ ու սիթայիշ միւսահազալա տերճ ու նէշր իթմիշլէր տիր։ Մըսըր հիքիմէթի՝ Լաթիֆ էֆֆ. կիպի սատագաթ վէ բէվկիյէթ վէ իշկիզարլարը վերթէպէի պէտահէթէ վարմիշ օլան միսթագիմ իւլ աթվար պէօյլէ պիր մէմուրա մալիֆ պուլունմաքընան տօլայը քէմալը տերէճէտէ իթթիֆաք իթմէլի տիր։

Պու կիւնլուք պու գասարլա իքթիֆա իտիպ մէքթուպտա խրիսթամ վէրիրիմ։

Զէյբ— Շիմոի մէքթուպտա բօսթայա վերիրքէն Գաֆրտաուրը Թէպիմ պայրաղը չէքմիշ օլտուղու խապէրինի ալարմ։ Ինկիլիզ ասաքիրի Զակաղիկի եէտը զապթընա կէշիրիպ Պէլլէեսէ տօպրու եիբիմէքտէ տիր։ Զակաղիկ Գահիրէտէն 2 պուլուգ սաաթ պուտը մէսաֆէտէ պուլունմադտա տըր։ Շիմոի Ինկիլիզլէր՝ չըմէնտրֆէր իլէ Պանա-Ալէու իւզերինէ եիբիմէքտէ օլտուղլարը կիպի, օրատան տա թուհա նամ մահալէ տօղրու իլերուլէյէճէքլէր տիր։

Կէլէճէք սալը կիւնքի բօսթա իլէ վուգուտթը թէմամլյա թարաքընըզա պիլտիրէճէկիմի վատու թէահհիւտ էյլէրիմ։

—

Քէզա Խաքէնտէրիյէ մուխպիրիմիզ տախի սեպտ. 15 թարիխի իլէ աթիտէքի մէքթուպը թարաքըմզա կէօնտէրմիշ տիր։

Հէր նէ գատար ալաֆրանկա սեպտեմբերին օն իւչինտէքի թէլ—էլ—Քէպիր վուգուտթը չար ագթարը ճիհանտէ տույուլմուշ իսկ տէ, վագտահ մէղքիւրէնին էհէմմիյէթը ազիմէպ օլաուղու ճիհէթլէ պու պատատ պաղը թաֆսիլաթ վէրմէք խաթէրիմ։

Էրէյլեճէ կիւնտէն պէրու Ինկիլիզլէրին սիքիլիթ ու սիքիլինէթիտէն վէ հարէքէթիպլիյէտտէն հէր քէս տէ եագընտա պիր էհէմմիյէթլի մուհարէպէ վուգու պուլաճաղը էֆքէրարընա խտի։ Ֆիլհագիգա ալաֆր. սեպտեմբերին 13ինճի չարշէնպէհ կիւնիս սաադահրն սաաթ 10ը բատտէլերինտէ Ինկիլիզլէր Թէ-էլ-Քէպիր իւզերինէ շլտատէլի սուբեթտէ հիճիմ իտերէք մէվգիի մէզքիւրը եէտը զապթլարընա կէշիրմիշլէր տիր։ Այապի ասաքիրի՝ պու մուհարէպէտէ մագթուլ, մէճրուհ վէ էսիր օլարաղ 4000 նէֆէր գատար զայա իթմիշլէր, վէ քէնտիլէրի տէ միւղմէհիլ վէ բէրիչան օլմուշլար տըր։ Պու խապէր Իսքէնտէրիյէյէ վիրուտ իթտիքտ, պէօյիւք քիչիւք թէքմիլ էհալի սօն տէրէճէ մահզուզիյէթ վէ մէսրուրիյէթ հրաս իթմիշլէր տիր։

Էյլէնտէն սօնրա տաաթ տէօրթ սուլարընտա Խրիսթոս հաղրէթլէրինին մայէթ պանտա մուղիգասը թէրէնիմէլ Բազ-էտ-Թինտէն Մէնչիե մէյտանընա կէլէրէք տիվանը աալիյէ էօնիւնտէ (Ինկիլիզլէրին մէրքէզի) ագշամա գատար մուկիգա չալըպ պիհիւն ալէմ հոբբա պաղրըշըզ չէնկիլէր իճրա օլունմուշ տըր։ Քէզա օլ կիճէ կէրէք մինարէլէրտէ վէ կէրէք ումումի խանէլէրտէ գանթիլլէր եագըլարագ սուրուր ու ինպսամի հրաս օլունմուշ տըր։

Սեպտեմբերին 14ինճի բէնճշէնպէհ կիւնիս տախի բէք սէվինճլի պիր կիւն օլտու։ Չէյլէք ի օ սաաթը սաաթ 8 բատտէլերինտէ Գաֆրտաուր ասքերի թարաֆընտան պիր զապթ կէլիլիպ Ինկիլիզ ասքերի Ալեքսանտրիյա ինկիլիզլէրէ չէյլէ տէմիշ տիր։ «Պիզ թէպլիմ օլմայա հաղրըզ վէ սույու տախի գայ վէրտիք, ֆագաթ սիլահլը՞ մը, սիլահսը՞զ մը, սէյլէյին նա՞սըլ խաթէրսէնիզ էյլէ կէլէլիմ։» Պու հավատիս Բաղ-էտ-Թինէ եէթիշտիքտէ էհալի պիրպիրինէ սարըլըպ էօթիւմիշլէր, վէ եէքտիկէրինի թէսէլլի ելթմիշլէր տիր։ Պու խապէր Իսքէնտէրիյէտէ պէյնէլ խալգ թէվթուբ օլարքը կիպի, Արապէնին թէլ-էլ-Քէպիրտէն պէկիրէ պինէրէք Մըսրա գաչտըգը խապէրի տախի տէրհալ Իսքէնտէրիյէտէ տույուլմուշ տըր։

Պունտան մատտա Ինկիլիզլէն Հինտ ասքերի Պէլպէիսէէն գալուպ իւզէրինէ եիբիմէյէ վէ Արապկյի գօվալամայա պաշլայըպ, պիր կէրէղէ խօրօզու գատար տայանըպ տուրմայա գուտրէթի օլմայան օլ ֆհոբբ Ֆէլլահ Մըսրը գաչըպ եագայը էլէ վէրմիշ, եանի Մըսրը զապթի էլինէ տիւշմիշ տիր։ Չունքի Մըսրըտա 400 քիշիտէն միրէքքէպ պիր մէճլիս ագտը իճթիմա խատպ, մէճլիսը մէղքիւր ազալարը ուզուն ուզատկյէ միւսաքիրէ վէ միւսահասա իթտիքտէն սօնրա, «Պիզ խըտիվ հաղրէթլէրինին սաաբգ գուլարըյըզ» տէմիշլէր, վէ պու գարար իւզէրինէ խապէրը մէգքիւրը խըտիվէ թէսլիմ թէպշիր իթմէք իւզրէ խաքէնտէրիյէյէ իքի մուրախաս կէօնտէրմիշլէր տիր։

Իշթէ պու սէպէպլէրտէն տօլայը տըր քի Մըսրը եագայըմ խարապ իտէյիմ տէյէն օլ խապես Ֆէլլահ եագայը էլէ վէրմիշ, վէ պու հավատիս՝ տիւն ագշամ պուրայա գիւրուտ խտուպ ճիմլէնին պատիի մէմուսկյէթի օլմուշ տըր։

Ցիւն ագշամ տախի Մէնչիե մէյտանընտա ագշամ իւսթիւ նինէ մուզգալարը պիր իքի սաաթ վագթ կէչիրիլտի։ Պիմիհն էվրարընը՝ իւզէրլէրինտէ «եաշասը՝ Ինկիլիզլէրա» եագըը թիւրք վէ Ինկիլիզ պանտէրալարը՝ ալ պէրապէրլէրինտէ մուզգա թէրէնիմսաղ օլտուղու հալտէ, ագշամա գատար սօգագլարտա տօլաշըպ հոբբա պաղրըշմիշլար տըր։

Թէլ-էլ-Քէպիր մուհարէպէսինտէ Ալի Ֆէհմի վէ Իբշիա Հիւսնի բաշալար՝ մէճրուհ օլարագ էսիր թուպթուլմուշլար տըր։

Հէր նէ գատար տիւնտէն սուպրըրագըմըշ իսկ տէ, շիմտիյէ գատար ագան սու տէնիզ թարաֆընտան կէլտիկի իչիւն պու սաաթա հա գատար սու ատը տըր(1)

(1) Իշտու մէքթուպտն թարիխինտէն տախի անլաշըլտըղը վէճհէլ, ամ վագթ հէնուզ սուլարհա միւքիլմէք չէքիլմէքտէ իտի իսկ տէ, շիմտի տրթըգ թէքմիլ թաթը սու գանը Ինկիլիզկին էյնէ կէշտիկինտէն, կէրէք Իսքէնտէրիյէտէ վէ կէրէք սայր մահալլէրտէ քէմաֆիհիսասըզ թաթը սու եիզ իւսթիւնէ տիր։ Թ. Է.

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

ԱՄԲԷՐԻ ՊԼՕԳԻՒԲ ՄԱՆՕՎՐԱԼԱՐ Վ. Ի ԲՐԷՆՍ ԱԼԷՔՍԱՆՏՐԸՆ ԵՎՎՐԸ ՄԱԽՍՈՒՈՒԾ

Նումուս մուխպիրիմիզին սեպտ. 3 թարիխկէ մաթպասըզա կէօնտէրմի մէգալէ տիր։

Պունտան էվվէլքի մէքթուպրմա իճրա օլունաճագ պէօյիւք մանօվրանրն օգոստ. 30ստան էվվէլ հէր հալտէ վուգու պուլաճաղընը վէ եէվմը մէղքիւրտէն սօնրա, բրէնս Ալէքսանտր հաղրէթլէրինին Բուսուղա ապիմէթկյէ ասաքիրին տաղրտրլաճաղընը իշար իթմիշ խատ։ Իշարաթըմըզ թէմամլյալ իճրա օլուպ պիմիշ օլտուղունան, պէր վէճհը ամի անլէրի խրտահ կյէրիմ։

Մուհարէպէ թագլիտի օլան իշտու պէօյիւք մանօվրա օգոստոս 27տէ պաշլայըպ 29ստա խիթամ պուլտու։

Նօգթամ հարէքէթ Մարաշ գարկյէսի օլուպ, Ամամպօլուգ գարկյէսինէ թաարրուզ վէ հիճում օլունաճագ խտ։ Խաթթը հարէքէթ՝ ալթը ասաթլըզ պիր մէսաֆէ իլէ Մարաշ, Զաթալլար, Օսմար, Թրաճա վէ Ամամպօլուգ գարկյէլերի հուտուսը տախկինտէ խտ։ Օրտու իքի գօրա թագամիմ՝ օլուպ, պիրինճի ֆըրգայը պիդդամ բրէնս Ալէքսանտր հաղրէթլերի վէ տիկէր ֆրգայը եանի տիւշմէն գօմանտա միրալայ Գամէթլինա-քի գօմանտա իթմէքտէ իտիլէր։

Ցիրլէն մանօվրայա տախկի օլան ասաքիրին մրգտարը 8 թապուր բկյատե (պէհերի 1200 քիշի) 2 ալայ պիւարի, 1 թապուր խթիհէքտամ վէ 8 պաթարեա թօբճու ասաքիրի քիճեման 13·000 քիշիտէն իպարէթ իտ։

48 սաաթ տէվամ՝ իտէն իշտու պէօյիւք մանօվրա՝ սահիհէն թէհայիւր օլունաճագ մէրքէպէտէ իճրա օլունուպ, ումումէն թեաճիւպ վէ մէմուսկյէթինի մուճիպ օլմուշ տըր։ 3 ոէնէ զարֆընտա ֆէնը ասքէրիտէ պու տէրէճէ թէգատտիմ, հէր ճիհէթլէ նիզամ ու ինթիզամ թօճու, սիւլարի վէ բկյատ նէֆէրաթընըն մէթանէթի վէ նիզամը ասքէրիյէնին էն ուֆագ նօգթասընա վարընճա քիամիլէն

ՊՈՒԳԱՐԱ ՀԷՔԻՄԻ

Ե.

ԷՎԼԸ ԳՕՆԱՂԸ

(1821 Դէ-Դերտան դէվամ)

—Անը կէօրտիւնի՞զ մի։

—Խա՛յր, զիրա իքի կէօգիւմ տէ քէօր օլմամըշ տըր։ Լապին պիրինի կէօրտիւմ քի օնու կէօրմիւշ իտի։

—Էյ պու ատամ քէօր օլմո՞ւշ մը իտի։

—Զանն իտէրսին եիւզիւնէ պիր թիւֆէնք չէքմիշլէր տէ էօյլէ օլմուշ։

Քէօյլիւ երնէ թիթրէմէյէ պաշլատը։

—Պու Ֆէլաքէթ նէ՞րէտէ վուգու պուլմուշ տըր, – ատտի պատէհու Թիթրէք պիր սէոլէ։

—Ամն-ծէրարատան ուզագ տէյիլ տիր։ Պէն քէչիկերիմի արամաղա կիտիյօր իտիմ, թէբէնին իւզերինէ իտիմ։ տէրէնին տէրինինտէն պիր տէլիգանը, վալնահի կիւզել պիր տէլիգանը կէշմէքտէ օլուպ, պու տէլիգանը ասրլդատէ բուպասը կիմմիշ իտի։ Պունուն իլէ պէրապէր իկնթիյար պիր տիլէնճի գարը պուլունուպ, պու գարը պիւյիւճի Մակիյէ պէնդէյօր իտի, – վէ հագիգաթէն տէ օ օլմուշ օլապիլիրտի. – պիր տէ պիրտէն պիրէ մէրգում տէլիգանը տէլի կիպի գօչարագ տալտան եօգարը չըգմադա վէ Ինդէլի գուշէյէ պագմաղա պաշլատը։

—Էյ խօրթլագ օրատա՞ մը իտի։

—Էվվէթ, օրատա իտի, զիրա տէլիգանը հաղրըտը, իքի էլնի կէօպէրինին իւզերինէ գօյտու, վէ պիր գուրչուն կիպի տաղրն եօգարրընտան աչաղը եուապարանը։

—Կէօզլէրի քէօր օլմո՞ւշ մը իտի։

—Էվվէթ, իքի կէօպիւ տէ։

—Էյ օ զէման պիզ նէ՞ եաբարընը, Կօթօն։

—Աբալ թաբալ գաչարմ։ Պիզ տէ էօյլէ եաբմա՞ղ մը իտինիզ, պապա Պրընիքէ։

—Էլպէթթէ, էլպէթթէ. . . պու տա սօրուլուբ չէ՞յ մի տիր։

Պու արա չիֆթէմ միսթէհիրլէրին գալապալրը իշինտէ պիր հարէքէթ վուգու պուլուպ, պիր ազ տուրմուշ օլան գաթար եիբիմէյէ պաչլայար իտի։

Կօթօն էօբիպլէրինի իլէրի սիւրիպ, գաթարրն արգասը սրրա կիթտիկինտէն, պիթթաղ միւքեալէմէսի տէ գաթ օլտու։

Պու միւքեալէմէյի օգուլանլարրմըզրն էնզարը միւթալէասընա արզ իթմէմիզտէն մագսէտ չու իտի քի, տաղը էհալի միկանընտա Էկը գօնաղը հագդրնտա չուլու պուլան ամալամայիպ չայիալարրն սրհհէթէ մագրուն օլմատդալարընը վէ ֆագաթ էզհանը էհալիտէ քէօթլէշմէ օլտուղալարընը կէօսթէրէլիմ։

Մէրգում քահահանրն պաչը աչզգ օլուպ, սրրթընտա պիր նէյի պիպ ճիւպպէ թաչրմագտա իտի քի, պու ճիւպպէ պիր եիւն պաղ իլէ պէրինտէն տիզ գարնը իւզերինտէ պաղլամմըշ իտի։

Պիր չիֆթի գօլսուզ կէօպիւք գլսա վէ զրմզը պրունընընն ուճունը սրգը սրգը սգմագտա իտի։ Մէրգում քահահ՝ պիճիմէ միւսթէհիրլէրին էսամիտինի հավի վէ պէհէրինին վերիկլէրինի միւպէյին օլան ուզուն պիր ոէֆթէրին եաբրագլարընը չէվիրիպ տուրմագտա իտի։

Վագթ վագթ թիյլէրի գարմագարը օլմուշ պիր գալէմի՝ եանընտպ գօնաղրն եամագլարընտան պիրինին թութըրը պիր գուրչուն օգգսրա պաթրմագտա իտի։

Պու տէտիքլէրիմիզտէն անլաշըլըղընա կէօրէ, մէրգում մէմուրրն չէհրէսի ամալամայիպ պիր չէհրէ օլուպ, բուհպան եիւզիւնէ պէնդէր իտի։

Հալ պու քի հէր քիմ շու թարիֆիմկի օգուտրգտան սօնրա պէօյէ Ֆարզ ու գըյաս իտէճէք օլուբ իսկ, չօգ եանըրը։

Քահահանրն եիւզիւ ֆիկվագը կիւլիւնճէճէք պիր սիմա իտի, լաքին պունուանրա պէրապէր տէհշէթլի տէ իտի։

Ընճամալի կէօզլէրինտէ քէսկին, տայանըրմագ վէ տայքի վահշիյանէ պիր պագըշ վար իտի։ Մէրգումըն ասրգ տուտաղը՝ մէշհուր Գարագալա իլէ Ներօնրն տուտաղընա պէնդէր իտի։ Սիմասընտա գարանա պէնդէր պիր հալ վար իտի։

Պու տատամ կէօզ եաչը տէօքտիւրիր իսկ պէօյիւք պիր սէվինճ տույար իտի, վէ ճէլլատ կիպի ինտաֆրազ, պալթա կիպի տույրուսրզ իտի, վէ էկլընքն տէրէպէյի՝ պուտու քէնտի զուլմ ու թատատրկամընա ալէթ ինթիխապ իտէրլէք, քէնտի իշինի էյի եաբմըշ իտի

Մէրգում քահահանրն թարզը մուամլէսինի չիմտի կէօրէճէյիզ։

Ցէֆթէրինի եօգալարպ միւսթէհիրլէրի չաղրմագտա, վէ պու խուսուս էօյլէնտէն պէրի իճրա օլունարագ խիթատ պուլմագ իւզրէ պուլունմադտա իտի։

—Շարմօն չիֆթիլիկինտէն ժան-Մարի Կո՞ւ, – ատտի մէրգում քահահ։

—Պուրատայլմ, – ճէվապ վէրտի քիչիւք վէ էսէր պիր ատատ քի չէհրէսի կիտնէշտէն եանմըշ վէ տիկիմ տիկիմ քէսիլմէք կիպի պուլունաղընանան, թէմամըյլա Սրանեալը սիմասընա պէնդէմէքտէ իտի։

(Տէլոդ)

իճբաալ՝ սաաքիրի մեղքիւրէնին սաքէրլիքատ վէ մուհարէպէլերտէ իխթիյարլանմը նէֆէրաթի հալին իյմա իթմէքտէ իտի։ Ան պէշ կիւն միւթէմատիյէն իճբա օլունան ուփագ թէֆէք մանօվրաներան պաշգա, 48 սաաթ իմ թիտաա իտէն պէօյիւք վէ ու�մի մանօվրա՝ էն պէօյիւք զապթանտան էն ատի նէֆէրէ գաստար եօրուպ միզմէհալ իտիւպ պրագմը աբը։ Բրէնս Ալէքսանտր հաղրէթլերի՝ շէհի վէ վագիֆէօրնի թանբը պիր սաքէր կիպի, էսալիւվար օլտուղու հալտէ աչըգ կիւնէշին ալնընտա, եաղմուրտա վէ չամուրտա մանօվրա պիթին ճէյէ գաստար հարէքէթ վէ գօմանտա իթմիշ, վէ սաաքիրին հէր խաթըրընա սէյիրտիպ՝ նէզարէթ իթմէքտէ վէ եմրէր վերմէքտէ պուլունմուշ աբը։

Իշդու պէօյիւք մանօվրայը սէյրու թէմաշա իթմէք իչին պինլերճէ էհալի հէր թարաֆտան մահալը մեղքիւրէ կէլմիշ օլտըգըրը կիպի, Սօֆիատաքի Ալէքսանտր, Ռուսիա, Ռումանիա վէ Սըրպիա ժէնէրալ գօնսօլօսլարը տախի սուրէթը մախսուսէատ մեմուէն հազրը պուլունմուշլարտըր։ Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսա գօնսօլօսլարը մեէզունէն էվրօպատա պուլունտուգլարընտան։ հազրը պուլունմամըշլար աբը։

Նէհայէթ օգոստոս 29ընճը կիւնիւ էօյլէնտէն սոնրա ալաֆր· սաաթ 4տէ պօրուլար չալընըպ մանօվրանըն խիթամ պուլտուղու էհալիյէ էլան օլունտու, վէ սաաքիր օրտուկեահտա ճէմ՝ օլուպ, Ռուսիա իմպէրաթօրու իշխունճիւ Ալէքսանտր վէ Պուլկարիթան բրէնսի Պիրնճի Ալէքսանտր հազարաթընըն եէվմը մախսուսլարընը միանապէթիյլէ էրթէսի կիւն իճբա օլունճագ թէրթիպտա մէշղուլ օլմայա պաշլատը։

Օգոստոս 30ընճը կիւնիւ սաաթ ալաֆր· 8տէ, բրէնս Ալէքսանտր հազրէթլերի, պէօյիւք զապթան, գօնսօլօսլար, Պուլկարլարընը պիրինճի էկզարգը օլուպ չիմտի վիտին մեարօրօլիտի պուլունան մենսինեօր Ալէթիմա, Ռուսճուգ վէ Շումնու մեարօրօլիտլերի, վէ էհալիի միւթէպէրան քեսքիֆէթէն օրտուկեահտա պուլունան քիրիսէյէ ճէմ օլուպ թէ Ցեոմ տուսընտա հազրը պուլունմուշլար աբը։

Պաաթ 10 տա ալայի մեղքիւր վէ ուսմամ էհալի՝ օլ կիւնէ մախսուս իճբա օլունճագ պէօյիւք տուա իչիւն թախսիս օլունան մահալը մախսուսէ թօրլանմըշտը։ Թէքվիլ զապթան վէ սաաքիր՝ ալայ բուպալարընը կիլինմիշ օլտուղարը հալտէ, սաֆպէսթէի սէլամ տուրարագ պիր գօրան թէշքիլ իթմիշլէր իտի։ Բրէնս Ալէքսանտր՝ մարէշալ իսնիֆօրմասը կեյինմիշ։ վէ կէցիկինտէն սաբահը օլան միւթէլիֆ նիշանլար արասընտա Օսմանկիյէ նիշանը զիյշանը տախի բարբել բարբլամագտա իտի։

Մեղքիւր տուա սաաթ 10տա պաշլայըպ, 40 տադրգա տէվամ իթմիշ տիր։ Մենսէնեօր Ալեքսանտր՝ ամանը Ալեքսանտր դրաֆթ իթմիքտէն սոնրա, գրսա պիր ֆոտիգ իրատը՝ Ռուսիա իմբէրաթօրու իշխունճիւ Ալէքսանտր վէ Պուլկարիա բրէնսի Պիրնճի Ալէքսանտր հազարաթընըն եէվմը մախսուսլարընը թէպրիք իթմէ, վէ օլ տադրգա քեսքիֆէի պաթարեալարտան թօրլար էնտախթ օլունարագ բէսմը թէպրիք իլան օլունը։ Մուղիգալար մուհարեպէ ֆուլլարը թէրէննիմ իթմէքտէ, վէ էհալի հուրրա սէտալարը իլէ իշպու բէսմի թէպրիքէ հիսսէսինա օլմագտա իտի։

Ցուտատան սոնրա թէրֆիի բիւթպէ զիյեֆէթի իճբա օլունուպ, բրէնս Ալէքսանտր հազրէթլերի, պիզզաթ միւլագիմ բայէսինտէ պուլունան 80 զապիթէ եիւզ պաշլըգ մէնէէտի, վէ իքմալը ֆինունն իլէ մէքթէպը սաքերիյէտէն հէնուզ չըգմըշ օլան 60 չավուշա տա զապիթլիք էօլէնէ իթա պույուրմուշ աբը։

Մէրասիմը մեղքիւրէնին խիթամընը միւթէագբպ բիյատէ, սիւարի վէ թօրճու սաաքիրի քեսքիֆէթէն բրէնսին հուզուրունտա բէսմը կեշիտ իճբա իթմիշ, վէ պատէհու հէրքէս խթիրահաթ իթմիշ տիր։ Եէվմը մեղքիւր բըբօկրամընտա ումում զապթանա, մեմուրիյնը հիւքիւմէթ վէ մեպուսանա բրէնս Ալէքսանտր թարաֆընտան պիր դիյաֆէթ վերիլմէսի տախի դարարլաշտըրըլմըշ օլտուղունտան, մուճիպլինճէ իճբա օլունմուշ աբը։ Շէհիրլէ քի, ադշամընն ալտիր սաաթ 8ինտէ 300 քիշիտէն իպարէթ օլան ումում տավէթլիլէր՝ պիրինճի սօֆբայա օթարտուլար։ Պաշտա բըբրէնս Ալէքսանտր հազրէթլերի, միւշարիլէյհին սաղ թարաֆընտա Ռուսիա վէ Ալէմանիա գօնսօլօսլարը վէ Ռուսճուգ մեթրօբօլիտի, սոլ թարաֆընտա՝ Ռումանիա վէ Սըրպիա գօնսօլօսլարը վէ հարպկէ նազրը միւթէշարը (1), գարշըսընտա Մենսէնեօր Ալեթիմոս պուլունմագտա վէ տիկէր տավէթլիլէր տախի քէնտի սըրալարընտա օթուրմագտա իսիլէր։ Իրինճի վէ իշիւնճիւ սաֆրատա, բրէնս թարաֆընտան, Մ· Մթօիլով վէ Շումնու մեթրօբօլիտի Մենսէնեօր Սիմէոն իճբալի բիյասէթ իթմիշլէր տիր։

Էնտաի թատոռա իշ թագրմ պանտա մուղիգա, միլլէթ պէսթէլերի վէ միւխթէլիֆ մարշլար թէրէննիմ իթմէքտէ իտիլէր։ Քէզալիք օրտու մահալի՝ էնտաի քէմէրլէր, բէնկիարէնք պինլերճէ գանտիլլեր վէ մահիթապլարի վէ պանտէրարար իլէ թէկրարլանը օլուպ, զանն իտէրսին օրտուկեահ տիէշլեր իչինտէ եանմագտա իտի։ Պունլարտան մաատա, սէնատթլա եարբլմը էլէկթրիք զիյարարը, էնտաի ֆիշէնքլեր, հավան մահիթապլարը վէ սաիր կէօնակէօն սէնայիի նարկյէ թէհայիւր օլունճագ սուրէթէտ կիճէյի կիւնտուզ թահվիլ ու թէպտիլ իթմիշլէր իտի։

Թատոռտ իլք էվվէլ Մօնս· Անթիմօս իտարէի ագտահ իտէրէք, բրէնս Ալէքսանտր հազրէթլերինին սըհհէթ ու ֆիկյէթլերի աշգընա պատէլեր նուշ իթմիշլեր տիր։

Սօֆրա խիթամընտա· բրէնսը միւշարիլէյհ հազրէթլերի այաղա գալդարագ «ումում իիկտ վէ կիւզել սաաքիրիմ աշգընա» տիյէրէք պաաք նուշ էյլէմիշ տիր։

Իտարէի ագտահ օլունտուղու զէման էհալինին հուրրա՝ սէտալարը՝ մուղիգալար վէ թօրլար տախի պէրապեր հէմահէնկ օլմագտա իտիլեր։

Կիճէ եարբընա գատար էհալի՝ Պուլկարիսթանճա հէնուզ էմսալի կէօրիւմէմիշ օլան պէօյլէ պիր շէնլիքատ, կիւզել կիւզել էյլէնիպ վագթ կէչիրտի քտէն սոնրա, հեր քէս մահալինէ տաղըմըշ տըր։

Օգոստոս 31ինճի սաալատը, բրէնս Ալէքսանտր հազրէթլերի, սաաքիր իլէ վէտալաշտրգտան սոնղրա, կասպէչան սեթասիոնընտա միւշարիլէյհէ ինթիզար իտէն թրէնը մախսուս իլէ Ռուսճուղա ագիմէթ իթմիշտիր։ Սեպտեմբեր 1տէ թօրլանան սաաքիր մահալլերինէ կէօնտէրիլմէյէ պաշլանըպ, օրտու տաղըլմագտա տըր։

(1) Հարպկէ նազրը Ռուսիատա պուլունմուշ օլտուղունտան, մանօվրատա պիզզաթ հազրը պուլունմամըշ տըր։

Օգոստոսըն 17սինտէն, եանի բրէնս Ալէքսանտր հազրէթլերինին վարնատան Շումնուլա թէշրիֆ իթմէսի կիւնինտէն 31ինճի կիւնինէտէ եանի միշարիլէյհին Ռուսճուղա ագիմէթի տաղ ըգաբնա տէկին, քեսքիֆէթ թէրթիպտա թարիֆ իտիպ պիթիրմիշ օլտուղումանտան, պու պապտէքի միւթալաաթը մախսուսէմի տախ՝ տիկէր պիր պէնտը մախսուսէ թերք իտէրիմ։

ՄԷՔԱԹԻՊ

ԴԻՏԱԿ ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ

—

Վան մուխթիրիմիզէն կէլէն մէքթուպ տըր։

ԺԳ·

1882 Օգոստոս 17, Վան·

Թուրքօ-Պարսկական սահմանագլխոց վրայ իրաց վիճակը հետզհետէ աւելի կարևորութիւն ըստանալու երևոյթ կընդունի, և իրողութիւնները հետաքրքրական դէպն կառնուն ու զրաղեցուցիչ կը դառնան· և եթէ ամէն զուրցուած քներու մտիկ տանք, այն է՝ թէ երթալով դործերը աւելի հասուն և աւելի գործօն ու կազմակերպեալ դրիս մէջ կը գտնուին, պէտք կը լինի մեղ թոյլատրել ասելու թէ՝ ուրեմն մեր հորիզոնին ալ տխուր ու անախորժ երևոյթները կսպառնան։ Բայց մենք պէտք ենք ապագայի ելիսն սպասել, խնդրելով Նախախնամութենէն բարին և օգտակարն։

Վանի մէջ այժմ բնաւ զօրք չը գտնուիր։ գրեթէ ամենքն ալ խաղացին Հէք.քեարի՝ սահմանագլուխը շրթայելու։ Սակայն կըսուի թէ՝ այսօր վաղ Դ· զօրապանպի հրամանատար փաշա Հաֆըզ բաշա և նորին օգնական Զէր.քէս Մուսա բաշա 4 վաշտ զօրօք բանակակեդրոնէն (Երշնկայէն) Վան պիտի հպտնին։ Ասնց գաՀն ինչու համար է, այդ մասին ալ տակաւին չկրցանք վճռական մի տեղեկութիւն առնալ։

Ցեղոյս նահանդապետ վեսմ. Հաֆզը Հասան բաշա, որ տակաւին այնչափ ալ պիտի ծառայ իւր այցելական գործոյ մէջ ի գաւառս, որ Բամնդանի տիկրին մեկնած էր աստի, և որ պատրաստուած էր Աղթամար կաթողիկոսին հիւր իջնալ, դի Պայրամի ոտնը ըստ վերջի որոշման Ոստանոյ մէջ կատարած էր, ամսոյս 8ին աճապարանօք քաղաքս վերադարձաւ։ Այցելական շրջանը դեռ չլրացուցած Նորին Վսեմութեան այս շտապագին վերադարձը մեծ հետաքրքրութիւն ներշնչած է ամենու մէջ։ Վսեմ կուսակալը Աղթամարայ կաթողիկոսին նամակ մը գրած է թէ՝ «Ներեցէք որ չը կրցայ Ձեզի գալ· շտապաւ Վան մեկնիլ պարտաւորուելս համար· կ'յուսամ ապագային Ձեր հրաւէրն կարենամ գործադրել»։ Այս նամակը առ կաթողիկոսն կը դրէ Ոստանէն՝ ուրկէ Վան վերադարձաւ։

Մինչդեռ ոչ ոքի մտքէն կանցներ և ամէն ոք դիտէր թէ Շէյխ Իսպէյտուլլահը Կ· Պոլիս երթն յատկացած բնակարանը կը դրաղնուի, մէյմիալ Պայազիտի շուրջն Ապաղայի դաշտին մէջ երևցաւ, որ առօք փառօք դիմաւորեալ յիւրայնոցն և պատուասիրեալ դնաց Հէք.քեարի իւր բնակավայրն իջնելու կամ երթնելու։ Այս անակնկալ երևոյթը ամէն կարգի ժողովուրդին ալ զարմանքը շարժած է։ կասեն թէ այս յանկարծակի վերադարձը փախստեամբ եղած է Կ· Պոլսէն, ուրկէ Շէյխը դաղտնապէս ծպտեալ կերպարանօք շրջեցաւ մնալով Բօթի եւլած է, այնպէս Ռուսիոյ հողով անցնելով Թիֆլիս, Իկտիր, և անկէ Պայազիտ 11 օրուան մէջ յաջողեր է վերատին իւր երկիրը հասանիլ։

Ամսոյս 10ին տեղւոյս Վսեմ. կուսակալը քաղաքի դուռը յայտարարութիւն փակցուց ի մասին Շէյխին վախտուան հետևեալ իմաստով։ «Ընդհանուր տարի Վեհ· կայսեր հրամանաւ Շէյխ Իսպէյտուլլահը, որ Կ· Պոլիս տարուեցաւ, ձևով մը յաջողեր է անկէ փախուստ տալ, Թիֆլիսի վրայով առանց Ցերութեան հրամանին իւր տեղն՝ Հէք.քեարի անցնիլ։ յիշեալ Շէյխը ուէչ անկանոն շարժումի մը և ընթացք մը բռնած ատենը ով որ ընդ նմա խորհրդակցի, թղթակցի, ընկերակցի և այլն, խիստ պատժոյ ենթակայ պիտի լինի»։ Այսպէս յայտարարութեան օրինակները ղրկեց նաև վսեմ· կուսակալը իւր իշխանութեան տակը դտնուող բոլոր գաւառներն ի ձեռն Գայմագամայ։

* * *

Օգոստոս 24 Վան

Մինչև հոս դրած էինք ներկայս, զոր նախորդ սուրհանդակով պիտի յղէինք, սակայն դժբախտաբար չը կրցանք հասցնել սուրհանդակատան ծարին։ Այսօր 28ին Վսեմ· Մուսա փաշան հոս հասաւ փաշա մը զօրօք և այնչափ ռազմամթերօք։ Իսկ հրամանատար փաշայի գալուստը դեռ յայտնի չէ, իրօք ալ պիտի դա՞յ չը գիտցուիր։ Մուսա փաշան հոս 4 օր հանգչելէ յետոյ երեկի նախորդ օրը մեկնեցաւ Հէք.քեարի՝ ի սահմանագլուխն։

Շաբթուս բաղչէն 6 թնդանօթ գալով Հայոց-Զորի մէջէն դարձեալ դէպի սահմանագլուխն անցաւ։ Իսկ կարինէն օգոստ 19-20ին մէկ մէկ վաշտ ալ զօրք ի-ջան հետերնին ունենալով 8 լեռնային թնդանօթ։ Հետևեալ օրն նորա ալ ռազմամթերօք դարձեալ մեկնեցան Հէք.քեարիի կողմն։ կը հաւատան թէ նոյն կողմն Մուսուլի կողմերէն ալ զօրքեր եկած ու լեցուած են։

Տակաւին ոչ ոք չնմացաւ թէ՝ այս ամենը պատարաստութիւնով զօրքն դէպի Հէք.քեարի՝ սահմանագլուխն անցնիլը ի՞նչ պատճառէ առաջ կուգայ։ Ոմանք կ'ըսեն թէ՝ Պարսկական մի հաւանական արշաւանաց դիմադրելու, այլն՝ Շէյխ Իսպէյտուլլահը բանտարկելու Կ· Պոլիս երթալու, շատեր ալ կը յաւելանին կարծել թէ Մար-Շիմոնին դատ մը տալու թէ՝ ինչու տուրք վճարել կ'ընդդիմանայ, սակայն ըստ մեզ ուրիշ բան չէ, բայց եթէ սահմանագլուխն վրայ մի ամուր զօրական շղթայ (գօրտոն) կապելու համար է։ Սահմանագլխոց վրայ այսպէս զօրաց ներկայութիւնքն մեծ կարևորութիւն ունին արդէն, նա մանաւանդ այժմ երբ Պարսիկ Շէյխի տուած ալանները, զորս կը պահանջէր դեռ չը ստացած, Շէյխն ալ կը-կեն իւր ընակավայրն դարձած կը տեսնէ · · · · · ·

Շէյխ Իսպէյտուլլահը Աղրակ անցած տեղը ընդմէջ Պաշ-Գալէ քաղաքին և Բարթուղիմեայ վանուց Թարախուն կոչուած գիւղն մերձ մարգագետինը կը զարնէ իւր վրանը և դիշերը մ'ու ցրեկ մը հոն կանցունէ։ Այս միջոցին բոլոր Պաշ-Գալէի մեծամեծները այցելութեան կուգան առ ինքն և յերկուստեք մեծ պատուասիրութիւններ տեղի կունենան։ Կը ըսուի թէ Շէյխը միշտ քարող կը կարդայ իւրացնոյն թէ՝ «Յարգանօք և հաշտ աչօք վարուեցէք դէպի Հայերը»։ Շէյխը ամէն անցած տեղերէն խուռն բազմութեամբ կը դիմաւորեն բոլոր Աշիրէթներու գլխաւորները հարիւրաւոր ձիաւորներով։ Յանձին Շէյխ Իսպէյտուլլահի Քրթական տարրը այժմ թէ կրօնական և թէ քաղաքական մեծ իշխանութիւն մը կը նկատէ։

* *

Վանայ առաջնորդական պաշտօնը այժմ արչաւ Ա· Հայրիկ Խըրիմեանն ստանձնած է, բայց բոլոր դործերը դրեթէ իւր փոխանորդին ձեռամբ կը դառնան։ Փոխանորդական պաշտօնն ալ որ վերջերս Դեր· Մեսրոպ Հայր Սուրբն կը վարէր, այժմ թափուր մնացած է, դի Մեսրոպ վարդապետն հրաժարական տալով դարձէ քաշուեր է։ Դաւառ· վարչութեան խառն ժողովը կ'աշխատի մի նոր անձն գտնել և փոխանորդ կարգել զայն Ս· Հայրիկին, բայց կը դժուարանայ։ Մէր էր սը յաջողուէր գտանել մի անձ յիշեալ պաշտօնին յարմար· որ և կառավարութեան դուռն ալ յաճախելու կարողութիւն ունենար։

Ամսոյս 19ին Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց Հայաստանի համայն վարժարանաց ընդհանուր վերատեսուչ Մեծ· Մկրտիչ էֆ· Սարբեան Վան ժամանեց ի դարձողութիւն յիւր պաշտօն։

Նորայր Հայլաքեան

ԹԻՎԱՀԻՍԱԿ

Վան վիլայէթի ատլիյէ միւֆէթթիշլիյի՝ Պաղատատ վիլայէթի ատլիյէ միւֆէթթիշլիյի Էսադ Ծալիհ էֆէնտիյէ,

Գասթամունի վիլայէթի ատլիյէ միւֆէթթիշլիյի՝ Պէյօղլու պիտայէթ մահքէմէսի բէյիսը Էվվէլի սաղը Լտիպ էֆէնտիյէ,

Պահրիյէ նէզարէթի մուհասիպէճիլիյի՝ Այդըն վիլայէթի տէֆթէրտարը սաղը Սիւրուրի էֆէնտի հազրէթլերինէ,

Վէրկի Էմանէթի մէքթուպ գալէմի պաշ քեաթիպի Մէհմէտ Նազմի էֆէնտիյէ ռիւթպէի սանիյէ սընֆը միւթէմայիզի,

Այդըն վիլայէթի սեր թահսիլտարը Շեվքէթ պէյէ ռիւթպէի սանիյէ սընֆը միւթէմայիզի,

Վէրկի Էմանէթի թահսիլտար գալէմի միւմէյիզի Մահմուտ էֆէնտիյէ ռիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Վէրկի Էմանէթի թահսիլտար գալէմի քեթէպէսինէն Ֆահրի էֆէնտիյէ ռիւթպէի սալիսէ թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

—

Իզմիր ըրիթամ չիր.քէթինին Տէրսաատէթէ մուդիր մէքթիլի Մ· Այֆբէտ Գարօրալա Իբրահիմ Օսմանի,

Խաս օտա քէթխիսատը Մէհմէտ Մուհիպ պէյէ իչինճիւ բիւթպէ Մէհմէտի նիշանը իհսան պույրուլմուշ տըր։

ՄԻԽԹԻՖԷՐԻԴԱ

Պէյրութա նէշր օլունան Հաթէֆ-Էլ-Աղդ նամ կազէթէնէն սեպտ· 7 թարիխլի նիսախէսինտէ պէրվէճհը աթի օգունմուշ տըր·

«Ալաֆր· սեպտեմբերին իրինճի ճումա իրթէսի կիւնիւ Բօրսախտէն կէլէն Բէյրութ նամ ինկիլիզ գօրվէթի լիմանըմըզտա տէմիր ամբոպ, իրթէսի բաղար կիւնիւ, Մըսրը սուլարընտա պուլունան ինկիլիզ ասնանմասընա պիրլէշմէք իճրէ պուրատան հարէքէթ իթմիշ տիր։

«Պէյրութտա գաթլ օլունան պիր Միւսլիմանը ճէնազէ ալայը էմնասընա վուրուս պուլան պիր Նիմայիշը նապէճատէն տօլայը մաղնուն օլուպ մահպուս օլմագ իւզրէ Շամա կէօնտէրիլէն 7 միւթէէիմ՝ Աւրիա վալիսինին էմրի իւզէրինէ եենէ Պէյրութա կէօնտէրիլիպ, պունլարըն պիր գաչը Մարաշա վէ տիկէրլերի Բատօսա նէֆի իտիլէճէքլէր տիր։

«Համալ բաշա հազրէթլերի՝ պութէտապիրը չէտիտէյի իթթիհաղ իտէրէք, միւթթէհիմլերէ, էմսալինէ խզրէթ օլաճագ սուրէթտէ ճէզաի սէղալարընը վէրմիշ օլտու։»

—

Սադրգտա էվվէլքի կիւն էօյլէ վագթը եէրին ալթընտան պիր սէտտա իլէ պէրապեր խաֆիֆճէ պիր զէղզէկ վուրդու պուլմըշտըր։

—

Թալէ նամ պէյլիք վաբորը՝ խըստէթը սաքերկէյի իբմալ իթմիշ պիր գաչ եիւզ նէֆէր առաքիրը պահրկէյ վէ պէրրկէյի համիլէն վէ Թրապիզնա միւթէվէճճիհէն տիւնքի կիւն հարէքէթ էյլէմիշ տիր։

25 գատար ճանի վէ գաթիլ՝ Սինօպատա դալէպէնտ օլմագ իւզրէ վաբորը մեղքիւր իլէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

—

Տիւնքի կիւն սաաթ 4 բատտէլերինտէ Գասբմ բաշա ճիվարընտա թահթա Գատը մահալէսինտէ վագը 10 օտալը ալշապ պիր պապ պէքեար խանընտան ատէշ զուհուբ իտերէք, եալընըզ մեղքիւր խան միւհթէրեգ օլաբիլը հալտէ պաթրըրմը աբը։

Մեղքիւր հարիդ էնտաբնտա բարաղ քեօրբիսինտէ տախի պիր քեարկիր թուսթուշմուշ իսէ տէ, տէրհալ եեթիշիլէրէք, ատէշին պէօյիւմենտէ մէյտան վերիլմէյիպ պաթրըրմը աբը։

—

Տուլունը Ումումիյէ իտարէ մէճլիսի աղասընտան Ալէմանիայը տանլէր վէքիլի Մ· Բրիմքէր՝ թէպտիլը ապ ու հավա զրմընտա չըգան սալը կիւնիւ Եվրօբաեա ապիմէթ իթմիշ տիր։

—

Բումէլիի Շարգի մեմուրիյնի թարաֆընտան վերիլէն բասրօրթալար մեսէլէի մուալլաղատը՝ Ալէդօ բաշանըն ախիրէն Ցերասատէթտէ պուլունտուղու էնասատ հալը ու թէսվիյէ օլունմուշ օլասուղտան, պու քերրէ ումում վիլայաթա պիր թահրիրատը ումումիյէ կէօնտէրիլէրէք, մեղքիւր բասարօրթալարը միւթէպէր թուսթուլմասընը թէնպիհ օլունմուշ տըր։

Իշպու բասարօրթալար իւզէրինէ «Նամը նամի հարէքէթը բասիշահիյէ օլարագ իթա գըլընմըշ տըր» իպարէսի տէրճ ու իլավէ գըլընճագտըր։

—

Հանէտատան եաղըլտըղընա կէօրէ, օ ճիվարլարատա քիւսթախանէ խըրսըզլըգլար վուգու պուլուպ պիր չօգ սըզըրլար ջալընմագտա իսիր։ Քեօյլիւլէր միւթէմատիէն շիքայէթ իթմէքտէ, հալ պաս քի, հիւքիւմէթ թէտապիրը լազըմ իթթիխաղ իթմէմէքտէ, վէ հաթթա պաղը զապթիյէ մէմուրիյնինին հարէքէթի հագգընտա շիպհէ օլունմագտա իսիր։ Մէսելա ախիրէն Հալէբա նամ մահալտէն պիր էօքիւզ չալընըպ գիբրամէդայա կէօթիւրիլմիկի իշխտիրտիքտէ, պիր ժանտարմա միւլազիմի իսրըսըզը գօվալամայա կիթմիշ վէ ֆագաթ խըրսըզը թուսթաճագ եէրտէ անրն էվինտէ եէմիշ իչմիշ վէ հիչ պիր շէյ եաբմագսըզըն կէրի տէօնմիշ։ Պիր գաչ կիւն մուգատտէմ նէճիպ էֆէնտինին շիֆթիլիկնտէն 36 գոյուն աչըրըլըպ, քէչիկիյէթ պիր զապթիյէ չալուշտիրա խապէր վերիլտիքտէ, մերգումշէյլէ եէվաղ վերմիշ տիր։ «Եկէր սըզըրլարընըզը չալտըրար իսէ, անլերի արամայա կիսխիրիզ» բօյիս իչիւն իսէ ճէգիրէի մեղքիւրէնին նրաֆ վարիսաթը վէ հաթթա նրաֆընան զկյատէսի պիլէ սարի օլընմագտա տըր։

Հանիանրն մէճլիսը խտարէսի Խրիսթիյան աղալարը՝ իբի այտան պէրու խսիրիֆա խտիպ ատիտէքի բրօթէսթանտէյի իմամլամըշլար տըր։

«Հանիա միւթէսարրըֆը Սէքայլըզատ Մուսթաֆայա,

«Մայիսմինիզ օլտուղը վէճհէյլէ, սանճաղտըմըզա միւթէալլիգ օլան պիլճիսմէյէ մէսելին սանճաղը մեղքիւր մէճլիսը խտարէսինտէ մեվզուը պահս ու միւզաքէրէ օլունմասը ճէղիրէմիպ նիզամնամէի էսասիսի կյճապատիրնտան տըր։ Գարարլարընը մէճլիսը մեղքիւր թարաֆընտան իսթիխսաղը խյճապ իտուպ, միւթէսարրըֆ եալընըզ պիր վատէթան իճրախյէ մագամընտա մուամէլէ իտէճէք տիր։

«Մէճլիսը մեղքիւրըն մէէղունկյէթի օլմագսըզըն սանճաղը մեղքիւրէ պիտ էմլաքը սաթտըզընըզ, վէ էվվէլճէ սարֆընա գարար վերիլմէյէն պիր թադրմ մեսարիֆը քիւլլյէտտէ պուլունտըզընըզ իչիւն ալէյհինիզտէ բրօթէսթօ իտէրիզ։»

—

—Տէրսաատէթ Պուլկարիսթան գաբու քէթխիւտասը Մ. Զանոֆ՝ տիւն Պապը Ալկէ կկտէրէք, խարիճէյէ նէզարէթի միւշթէշարը Յատեան Բարուխիւն էֆէնտի հաղրէթլէրի իլէ, միւնապիւնֆիհ օլան մէսաիլ հագդընտա պիր միւտուէթ միւլագաթ էթմիշտիր,

—Գոսովա կաղէթասընտա օգունտրդընա կէօրէ, Բէյլան նամ մահալին պիսայէթ մահքէմէսի քեսթիպի՝ գօմշուսու իլէ պէրապէր խասիմլէրի թարաֆընտան թիւֆէնք իլէ գաթլ իտիլմիշտիր։ Քեսթիպը մուսուլմանլարին եկէկենի տախի ճէրհ իտիլմիշ տիր։ Գաթիլլեր տերտէսթ իտիլմիշ օլմայնչա, թաեւինը միճաղաթլարը իչլեն Գոսովա սիվանը հարպընդն պիր ադասը իլէ մահքէմէ մէմուրինինէն տիկեր պիր զաթ մահալը ճինայէթէ կիթմիշլեր տիր։

—Ֆէնէրտէ ինչա օլունան պէօյիւք Բում մէքթէպլինին բէտմը քիւչասը կէլէճէք բաղար կիւնիւ վուգու պուլաճադ սըր։

—Իչիտլանիլինէ կէօրէ, պունտան էվվէլ գաթ օլունան Բում խասթախանէսինին էթ վէ էքմէք թայինթիր՝ Էվվէլքի կիւնտէն պէջու եինէ եիթա օլունմայա պաչլամըշ սըր։

—Զըգան հաֆթա զարֆընտա Բուսիա վէ Ավսթրիա սէֆարէթլէրի պաչ թէրճէմանլարը Բում բաթրիգխանէսինէ պիր ադիմ, Բաթրիգ հաղրէթլէրի իլէ միւլագաթ էթմիշլեր տիր։

Տիւն տախի Բաթրիգը միւչարէլէյհին խամնին կիւնիւ օլմաղլա, պաղը սէֆարէթ թէրճէմանլարը պէրաբ թէպրիք ֆէնէր բաթրիգխանէսինէ կէր միշլէրտիր։

Սըրպիա սէֆիրի Մ. կրուիչ դտախի կէչէն բաղար իրթէսի կիւնիւ մէգքիւր բաթրիգխանէյէ պիլդիրմէք, բաթրիգ հաղրէթլէրինէ միւլագաթ էթմիշլեր տիր։

Եէվմը մէգքիւրաէ Բաթրիգ էֆէնտի թարաֆընտան իտաէթ վիղիմա լչիւն Սիամ մէթրօբօլիսի Սըրպ սէֆարէթինէ կէօնտերիլմիշ տիր։

—Էվվէլրի կէճէ Խասքէօյէ Պէյլիքճի մահալլէսինէ քեսին Պէյլիքճի Մարգար ադանդն խանէսինէ խրրօրլըգը կիրէրէք, պիր խոպը եչիւ չալըգ ֆիրար իթմիշլէը տիր։

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԲԻՇԱՆԴՈՍԸ

Համպուրգի շէհրի ռիչանգ օսընդն այմբր սեպտեմբերին 12 վէ 13-իւնտէ քէշիտ օլունան Յինճի գաբրասընդն բէսմի ճէմավէրլերինէ կէօրէ, պէնիմ թարաֆրմնան ամթրան սպլէթլերտէն սպիտէրիլէր գաբանմըշլար սըր։

7989 նումէրօ՝ 200 մարկ գաբանմիշ սըր։

Ալթնաէբի նումէրօլարդն հէր պիրի տախի 124էր մարգ գաբանմիշլար սըր։

1041, 1402, 1452, 1461, 5570, 7967, 7968, 7989, 10601, 10625, 14533, 14637, 15215, 15254, 15915, 15921, 15949, 16393, 17345, 17362, 17378, 27276, 28163, 28170, 40093, 79931, 70968, 79994, 84568, 84661, 88769։

Իչղու պիլէթլէրի համիկ պուլունան դէվթի՝ գաղանմիշ օլտուգլարը մէպղաղը սիպ իլէմէք իչիւն, Գարթատա Գոմիսիոն խանընտա 18 Նիւմէրօտա վագը իտարէխանէմէ կէլմէյէ տավէթ օլունուրլար։

Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹՕ

Տէրսաատէթ
19 սեպտ. 1882

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնդրա 21 Սեպտ.

Ինկիլ. էհամը ինչ. Լիր.	99-15/16
Օսմ. էհամը աչըլար	12-5/16
» » գաբանար	12-1/4
Իսթիդրաղ 65	15-
» 69	15-5/8
» 71	74-1/4
» 72	25-1/4
» 73	12-1/4
Օսմանլը Պանդ տուր	21-3/8
Բուսիա իսթիդրաղը	81-3/8
Մաբրը տուր. մութա հրաէ	67-3/8
» իսթիդրաղը	55-3/8
Տաիրա Սանիէ (Մաբրը)	71-1/4
Ռօշիլա իսթիդրաղը (Մաբրը)	90-
Մաճարիսթ. էհամը 1877	101-1/4
Գամպիս Բարիզ 3 այ վաուէ	-

Բարիզ 21 Սեպտ.

Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	81-87 1/2
» » % 5	115-87 1/2
Օսմ. էհամը աչըլար	12-25
» » գաբանար	12-20
Իսթիդրաղ 65 Ֆր.	76-
» 69	66-
» 73	60-
Բուսիայի չըմենաբիէրի	54-62 1/2
Օսմ. Պանդասը	733-75
Գրէսի Լիոնէ	625-
Գրէսի Ֆոնսիէ	1532-50
Լիոն ագսիոնը	1672-50
Մուէիշ ագսիոնը	2772-50
Բուսիա 3 % 1877	90-1/4
Իթալիա էհամը	89-50
Մաբր Ֆոնս. մութ հրաէ	343-75
Մաճարիսթան էհամը	102-3/4
Նուսան 6 % 1879	405-
Գամպիս 3 այ վաուէ	25-30

Վիէննա 21 Սեպտ.

Ամիս Ֆիսրին	-
Բուսիայի չըմենաբիէրի	25-

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ուսմ. տիւն ագչ. գաբ.	13-19
Պու. սապահ աչըլարը	13-16
Մաբրը մութ հրաէ. գաբ.	74-20
Պու. սապահ աչըլարը	74-15
Իսթիդրաղ 65 (մութօն)	83-
» 65	76-
» 69 (բինար	66-50
» 72 (Պոն տիւ թրէ.)	24-25
» 73	61-
Բուսիայի չըմենաբիէրի	53-
Ագչէ Ֆրանկ	9-
Բէբօր Ղրչ	-
Հէվալէսիզ »	30-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՈՒՍԹՈՆԱՐԸ

Դրէսի ժէնէրալ	6-32
Սթամպօլ պանգասը	8-30
Սօսիէթէ ժէնէրալ	5-11
Թրամվայ	3-40

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻԾԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրչ.տան	Ղչ. Բր.
Պէյազ մէհիտիյէ Ֆարգը	108-
Մէթալիք »	102-20
Պէտիք »	104-
Ալթընըդ »	124-25
Պագըր »	700-
Գայմէ	1080-
Ինկիլիզ լիրասը	109-35
Ֆրանսզը ալթունը	87-27
Բոլ	90- 6
Գրէմից ալթունը	51-20
Գարպոն գայմէսի	9-20

ԻԼԱՆԱԹ

Խոզինէի Խոսսաի Շահանէ կէլէն իլան։

Լրզագ անպարընդն պիր անէնլիք իտարէսի իչիւն լիւզումի կէօրիւնէն 200,000 գրչյէ գումպարը վէ թէքիր տապը սօղանընդն միւնադասընա իչղու կլուլը Բումինին 8ինճի չարշէնպիհ կիւնիւ պաչլայաճաղընտան, իթասընա թալիպ օլանլարը չարշէնպիհ վէ բազար կիւնլերի խաղինէի խասսաի Շահանէյէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

6 կլուլ 98 3—3

Խաղինէի Խոսսաի Շահանէյէ կէլէն իլան։

Հուսուսաթ անպարընդն պիր սէնէլիք իտարէսի իչիւն լիւզումի կէօրիւնէն 36000 էսքի քիլ եուլաֆքն միւնադասասը տերտէսթ պուլունտուղու կիպի կլուլը Բումինին 15ինճի չարշէնպիհ կիւնիւ տախի դարարը գաթիսի վերիլէճէկկինտէն, թէնպիլ իլէ իթասընտա թալիպ օլանլարն խաղինէի խոսսաի Շահանէյէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

8 կլուլ 98 3—1

Տէրսաատէթ Իքինճի մահքէմէի Թիճարէթէն կէլէն իլան։

Գալըպճեան Արթին թարաֆընտան Շիրարէզասէ Մահմուտ էֆէնտինին Սուլթան համիմինա քեսին արսասը պունտան 6 սէնէ մուդատէմ տասավի գալէմի մարիֆէթլէ թահթը հաճզէ ալըրըրմըշ օլուուդունտան պահսլա, մուսմարլէյհ Մահմուտ էֆէնտի՝ հաճզը մէվզուրն ֆէքքինի թալէպ իլէմէսինէ առալիէ վեղնէսինէ 150 լիրա էմանէթէն իթա իլէտիլի հալտէ, մէկքիւր հաճզըն ֆէքքինէ գարար վերիլէրէք մուամէլէյի լազըմէսի իճրա գէլընմիշ, վէ մուսմարլէյհ Մահմուտ էֆէնտի արզըհալ թագահիմլէ էմանէթէն վէրմիշ օլըրսը մէսելէսն քէնտուսինէ իատէսինի թալէպ իլէմիշ օլմադըգա, պիր գաբատ թանզիմ վէ լեմէլ իսթիթէպլիղ հաճզնամէ զիյրինտէ թային իթմիշ օլըրզը մահալը իգամէթինէ վէ ճիվալրընտաքի խան օսմապաշըլարընա իրսալ գէլընան տավէթնամէ զիյրինէ օտապաշըլար թարաֆընտան եաղըլան շէրհտէն մէրգումին մահալը իգամէթի մէճհուլ իտուկի անլաշըլըրընտան, մէրգում Գալըպճեան Արթինին թարիքը իլանտէն իթիպարէն 15 կիւն սոնրա մուհաքէմէլերի իճրա գէլընմագ իւզրէ Իքինճի մահքէմէի թիճարէթէ կէլմէսի վէ աքսի թագտիրաէ տէրօղիթօ խիլմիշ ադչէնին սահիպի պուլունան Մահմուտ էֆէնտիյէ իթա իտիլէճէյինտէն, պիլ ախէրէ մէրգում Արթին թարաֆընտան վուգու պուլսանագ իֆատաթ վէ չիքրեաթա հէվալէի սէմք իթիպար իտիլմէյէճէկի մանլում օլմագը իւզրէ իլանը քէյֆիյէթէ իպթիտար գէլընը։

10 իյլուլ 1882

ԹՈՂՏՎԻՅԷ ԲՕՍԹԱ ՎԱԲՕՐԱԼԱՐԸ ԻՏԱՐԷՍԻ

ՏԷՐՄԱԱՏԹՏԷՆ ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՅԻՆ ՎԷ ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՅԻՆ ՏԷՐՄԱՌՏԷԹ

ՀԱՖԹԱՏԱ ՊԷՐ ԲԷՐԻ ՏՕՂԸՐԻՏԱՆ ՏՕՂԸՐԻՑԱ ԻՇԼԷՐ

ՍԹԱՄՊՕԼՅԱՆ ՀԱՐԷՍԹԻ

Հէր ըրէյտիհ ռէյսընընը վուգու պուլուր, վէ Զանոգ Գալէ, Միհալիս Իզմիր վէ Իրէյլ օղրար։

ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՅԻՆ ՎԻԼԱՅԷԹԻ

Հէր բազար էրթեսի սոնրասընը վուգու պուլուր, վէ 4 պուլուգ կիւն իթբարէն սէյրեահաթ իտէր։

Մ.—Լահանընդ.—Բիւլէր գաբատանդն սիվար օյտուղու Պէհէրա վաբորը՝ պազար սեպտեմբերին 27ինճի չարշէնպին կէնտիլէնտէն սոնրա պարֆրանկա սաաթ 4ում հարէքէթ իտէճէք տիր։

Պու վաբոր պազար. հոկտեմբերին 3ինճու սալը կիւնիւ Իզմիրտէն Բարատաէ կիտէճէք տիր։

Սօյնու իլէ Հ.Մաաս Նավիգասիոն վէ սայիր մաիսամաթ ալտագ իսթէյլէնիլիր Ամամպուլա Պազէ գարատարնա Ա.Հ.Ա Բաֆամ բաչա խանընտա վագը շիրքէթը մէգքիրլէրին իտարէխանէսինէ մուրաճաաթ էթմէյի տիր։

ԻՏԱՐԷՍԻ ՄԱԼԹՍՈՒՍԷ ՎԱԲՕՐԱԼԱՐԸՆԷՆ

ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷՍԹԻԼԻՐ

Իչպու 1882 Սեպտամբրին 11ինճի ճումաա իրթէսի կիւնինտէն իթիպարէն

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԻՖԷՐԼԷՐ

Ադրատան սոդանընդը Բիւյուքտէրէ

Մ.	Տ.	Մ.	Տ.
12	30	Պ. Ատա, Հէյդէլի, Պուրկազ, Գէքնալը (1)	
12	45	Բէնճիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյդէլի (1) (Պէյճիք Ատատան, 1 30ա)	
2	30	Պ. Ատատան Հէյդէլի, Պուրկազ, Գէնալը (1)	
7	30	Բէնճիքէն Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյդէլի, Պուրկազ, Գէնալը (8, 15 Պ. Ատատան) (2)	

Բիւյուքտէրէ Ադալար ճանիկիր

2	45	Գէնալը, Պուրկազ, Հէյդէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնճիք (2)	
9	—	Գէնալը, Պուրկազ, Հէյդէլի, Պ. Ատա	
10	—	Հէյդէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնճիք	
10	45	Գէնալը, Պուրկազ, Հէյդէլի, Պ. Ատա	

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Ադալարդան Բիւյուքտէրէ

12	15	Պէյճիք Ատա, Հէյդէլի	
12	15	Բէնճիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյդէլի, Պուրկազ, Գէնալը	
7	—	Բէնճիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյդէլի, Պուրկազ, Գէնալը	
10	—	Պ. Ատատան Հէյդէլի, Գէնալը, Գարթալ	

Բիւյուքտէրէ ադալար

2	30	Գէնալը, Պուրկազ, Հէյդէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնճիք	
5	30	Գարթալ, Գէնալը, Հէյդէլի, Պ. Ատա	
10	—	Գէնալը, Պուրկազ, Հէյդէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնճիք	

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇԵՆ ԹԱՐԻԳԻ

Իրէնի ճանիկիրէրէ բիւյուքտէրէ գիրիսսընդա

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԻՖԷՐԼԷՐ

Բիւյուքտէրէ

Մ.	Տ.		
12	55	Իզմիտ կիւէն գաթ. նօ.	2
2	25	» »	4
7	30	» »	6
10	30	Բէնճիկ կիւէն	8

Հայդար բաշտան

1	30	Բէնճիքտէն կէլէն գթ. նօ.	1
3		Իզմիտէն կէլէն	3
8	45	Պէյա թէատրոփ	
11		Իզմիտէն կէլէն	5

(1) Իչպու սէֆերլէր սեպտեմբերին 18ինճի ճումաա կիւնինէ կալտընտան իթիբարէն եարընճիք սաաթ սոնրա հարաքէթ իտէճէք։

(2) Իչպու սէֆերլէր ճումարթէսի գունարէճէ օղրատիճաճակ։

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԻՖԷՐԼԷՐ

Բիւյուք-տէրէ Մ.	Տ.	Գալաթա-տէրէ Մ.	Տ.
12	45	12	45
1	30	1	30
2	15	2	15
3	—	3	—
4	—	4	—
5	—	5	—
8	30	8	30
9	15	9	15
10	—	10	—
10	45	10	55
11	30	11	20
12	—	12	—
—	—	—	—

ԲԱԶԱՐ ՍԻՖԷՐԼԷՐԻ

Բիւյուք-տէրէ Մ.	Տ.	Գալաթա-տէրէ Մ.	Տ.
1	—	1	—
2	—	2	—
3	—	3	—
4	—	4	—
5	—	5	—
6	—	6	—
8	45	8	45
10	—	10	—
11	—	11	—
12	—	12*	

ՄԱԲՐԻ ԲԻՒՕԲ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԻՖԷՐԼԷՐ

Մաբրիէ-էյդարէ Բիւյուքտէ

1 30 Մաբրիքէյ, Սամսթիա, Գումգապու

Ադամ Բիւյուքտէ

10 30 Գումգապու, Սամսթիա, Մաբրիքէյ

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Մաբրիէ-էյդարէ Բիւյուքտէ

12 30 Մաբրիքէյ, Սամսթիա, Գումգապու

Բիւյուքտէ Մաբրիէ-էյդարէ

10 45 Գումգապու, Սամսթիա, Մաբրիքէյ

Բիւյուքտէ վէ թաքէլէ մէմուրլարի պունէն պիլէճէք պուրպ պիլէճէք եէրինէ բարա ամմապը քիչլինէ մէմուրլարը, միհէլճանիրլարի պէր մանիպը թարմաթ չէսթէտէ մէսուլ սըր։ Պունէն ալլյէ վարարա բարիպ սալ գվմբը քիսարբուտէն ագիմէթքէրինէ պիլէճէլերինի իսկէճէտէն վէ հէրկը ավանթլէրինի Գալաթա գարագէսի իսկէճէսինէն մասասա վարարար ավրանիճէ պիլէճէլերինի ամմապը միհէթնա սըր։

Ադչամպարը քէսբրիճէտէն սապահ 9 վէ 45ճէ Ատատարա վէ սապահ 10 45 11 30 վէ 12ճէ Գալաթագէսինէ հարաքէթ իտէն վարարը ճիրամի պէօյիք վէ եէնիճէրը իգամ իտէր տէրճէճէ պէտն եիրք վէ էշեա գասպել օլունմայաճագ սըր։

Թէհլիքէտէն հաղէր օլունմագ իչիւն տիման օրդրը զէման հէր վարար պուլընտըրը նոգթատա թէվագգուֆ իտէճէկի կիպի, պօրա վէ ֆուրթուն ամիճասէպէթիլէ պու սէֆերլէր իրթա օլունմագ իսթ, պու պասպորտ եէնիճէլերը պիր շէյ սէպղիմէյէ հաղալարը օլմայաճագ սըր։

* Իչպու սէֆէր Ֆէնէր Պաղչէսի Գրէնինէ միճասարփ օլմագ իւզրէ Հայատար թարայա օղրայաճագ սըր։

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԱԶ ԱՆՏՈՆ ՍԱԳԱԵԱՆ

ԻԼԱՆԸ ՄՈՒՀԻՄՄ

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ

Պ. ՎԷ Հ. ՔԻՐԶԷԹԷՔԷՆ ՊԷՐԲԱՏԷԼԷԼԷՐ

Միտուլթի մէսախէսէն պէրու կէրէք էճզախանէ թիւճարլրդրմէկ վէ կէրէք էճզաճրլրդ ատատարը իլէ մէշղուլ պուլունագ, բազգէլթու հէսիրնին հաղուռատէթի իլիւն էլէն կէլէնի ապա տիրիղ իթմէսիմիզ, հէրմէկթու միւմկէրիլէրիմիզէ վէ ուսմամ էհսանլէր բանա մանիսիր։

Պու սէֆա տախի էսթէսէն պէրու հիրմէթու միւշթէրիլերիմիզէ պէօյիք պիր ասահլէթ ալմասը իչիւն պիր էճզախանէնին քիչասընա արզուքէշ ալսաղ, վէ պու արզումիզա տախի նայիլ օլարագ, չագ սէնէլերէն պէրու ամէնէնին մանիսի օլան Սթամպօլսա եէնի Ճամիսի 26 նումէրօ իլէ մարբաղամ էճզա ալէրգիթմանլարան մուտտա, պու սէֆա եինէ Սթամպօլսա քէօրիւ գայշարնտա 77 նումէրօ իլէ մարբաղամ Պ. վէ Հ. ՔԻՐԶԻԹԷՔԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ իւնվանը իլէ պիր էճզախանէ վէ ալէրգիթիս քիչասա իթմիշ օլտուղումուզա, հիրմէթլու միշթէրիլերիմիզէ վէ ուսմամ էհսանլէր արզ ու ալեհան իտիլրիզ։

Մէզքիր էճզախանէ վէ ալբօյիթմանգա, Ֆրանսանդն, Լանդրադնդն վէ Ալմանեանդն թէրթիպաթը քիմէկէսի իլէ էճզայի մութէվիլանա զայէթ տիրգամը եարբլմըշ վէ էն ալա ինճնալէրինէ մէվճուտ, վէ էհվալն ֆիյաթլա ֆիրուխթ օլունուր։ Պունդարատան մատասա հէրան իմայ ղոն դան էնվայ ճինս չարպայ, գոնեագ, թազէ մատէն սուրպը, վէ պիրինճի նէվ պուլբգ եազը, վէ մէշրուսպթը սայիրէ տայիմա պուլունտուղու կիպի, էնվայ ալէսթի վէ էսէվայ տախի մէվճուտ տիր։ Մէզքիր էճզախանէմիզէ վարտա օյան ալ չէթ պարը, անգարալ թազէ իլանպար վէ էհվալն ֆիյաթլարը իլէ զայէթ տիրգամը պիր սուրէթ իմայ օլունուր։

Պունդան տա գաթի նազար, մէզքիր էճզախանէմիզ իլգէրինտէ հէքիմէր իչիւն տախի սայրիէթէն պիր մահկէլ թախսիս օլունմայ ալ, պու պասպորտ պիր մարգազան տարար հէքիմ իլէ պիր իթիբարլ իթմէք արզուսու օլան զէվամ, մէզքիր էճզախանէմիզէ թէրիֆի պուլուրաղլարընա, հէր պիր հիհէթլէ ֆայմէմէնա օլանագլարընը տախի պէնան իտէրիզ։

Պուսէ հու չէհրիմիզ աթրպպան հաղրդասընդան ֆէնտի մէհրիթիսէ հէրքէսէ թարրիզ ալան Տողթ. Արարպեան Հիվնտի տախի, հէր բաղար կիւնլերի սապահը սաաթ 3ինճէն 8է գաբար քէնտինէ միբրանսի իլան խասթ ալարը մէճճանէն թէքսաֆի էլեկէճէք, վէ սայիր կիւնլէր սէ սաաթ 3ճէն 8է գաբար եէնէ էճզախանէմիզդէ պուլունտուղ սրը։

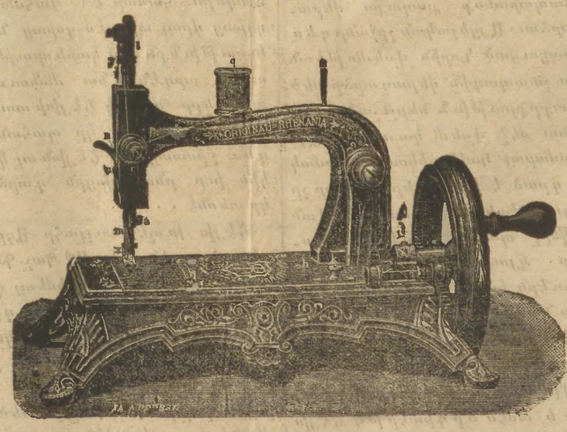

ՄԿՐՏԻՉ ՎԷ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ

Պու քէրրէ Էվրոպասա Ռէնանիա (Rhenania) նամը իլէ մէշհուր օրան ֆապրիգասան, գուլլանըրմասը հէր ճիհէթլէ գալաչ, սասէ, վէ հէր նէվ սիֆրէ իչլերինէ կէլմէրէյի, պազարլամաք՝ գիմանէթ գասար մէշհուր օլան էմանէթլերինէ նիսպէթլէ քէք դասիր, Ինչէ սէնէլլերէն պէրու իսկէրլէրէ նիսպէթլէ քէք դասիր։ Ինչէ սէնէլլերէն պէրու իսկէրլէրէ ֆայդա վէ հէր վէնճ իլէ մանգաթ պուլունան վէ ռէսմի պէսանէ կէսմասինէ սիֆրէ մաքինալարընը ճէլգ իթմէք ալսան մանգաթ պուլունտուղու, ուսմամ էհսանլէր իլան վէ թասվիրլի գալամլարընը խասէթէն պէհասն գէլընդը։

Պաշլրճա մէրքէզ, Գալաթասա Բէրլէմէկ բազարընտա Եարկանճըլար ճասատէսինէ վագը Մ. Ց. Մուրատեան պիրաադլրին Ն. 70 մագազասը, վէ Սթամպօլսա Ֆինճանճըլար Լօզուչունտա Եուսուֆեան խանը գալաչընդա քէսին 22 նումէրօյա չէրեպլէրի օլուպ, ուսմամ Թիրքիա իչլեն մէզքիր ֆապրիգասընդն վէ բիլի, մանմանէլէհմամ պիրաէրլէր տիր։